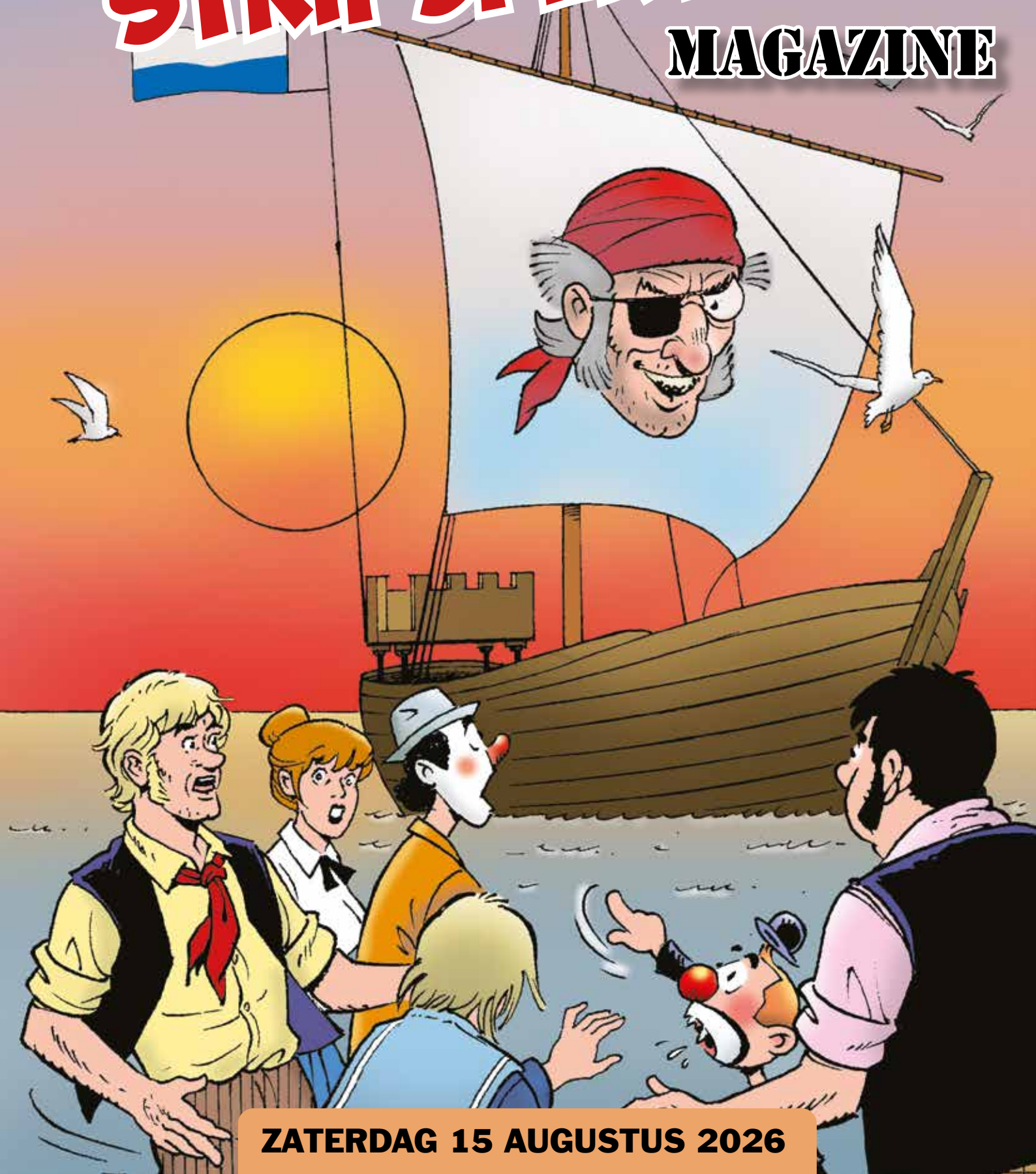
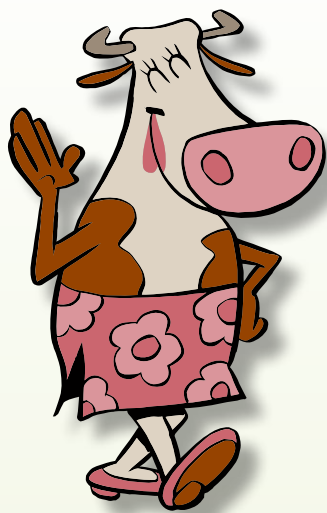

27 ^{HET} KAMPER STRIPSPJEKTAKEL MAGAZINE

Gratis mee te nemen
Waarde € 6,95

ZATERDAG 15 AUGUSTUS 2026

Voorwoord

Jullie lezen in de 27ste editie van het magazine van het Kamper Stripspektakel. Samengesteld door mijn voorganger Paul Reichenbach treft u weer iets fraais aan, volop informatie en leuke stripwetenswaardigheden.

Jullie treffen ook de advertenties van winkeliers en horecaondernemers aan, die zo aardig zijn om ons te steunen. Jaarlijks spreken wij met onze adverteerders en vragen wij hen of zij opnieuw bereid zijn om ons te steunen. Vrijwel zonder uitzondering is men daartoe bereid, soms zelfs in een groter formaat. Hoewel het soms een kwestie van 'liefdewerk oud papier' is, hoor ik vaak dat men graag verbonden blijft aan een zo sympathiek evenement als ons spektakel. Dat is leuk om te horen.

Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf, zijn wij weer volop bezig met de voorbereiding voor de 27ste editie van het Kamper Stripspektakel. Het is tamelijk veel, maar tegelijk heel leuk werk. Of het nu de inschrijving, de vergunning, de subsidie, het entertainment, de kramen, de verzorging of allerlei ander klein regelwerk betreft, met omstreeks acht personen zorgen wij er weer voor dat de derde zaterdag van augustus een feest wordt voor iedereen.

Uit ervaring weten wij dat maar liefst 15.000 tot 20.000 personen naar het Kamper Stripspektakel zullen komen.

Stripliefhebbers komen echter niet alleen voor ons spektakel. Men gaat ook graag even de stad in om te winkelen of voor een broodje of een kop koffie. Horecaondernemers noemen het de "koffie met appelgebak" dag of de "twee kroketten met brood" dag. Zo wordt iedereen vrolijk op de derde zaterdag van augustus. Ook buiten onze organisatie om wordt er dus van alles geregeld.

Wij hebben onze samenwerking met het Creaspektakel (dat wordt georganiseerd aan de andere kant van de Oudestraat) geïntensiveerd. Jullie vinden overal op de Oudestraat verwijzingen naar beide spektakels. Bezoek ook het Creaspektakel eens nadat je ons spektakel hebt bezocht.

Ook dit jaar was het aantal aanmeldingen kort na het openstellen van de inschrijving zodanig groot dat wij weer hebben moeten beslissen tot het openen van een wachtlijst. Voor de late aanmelders is dat natuurlijk jammer, voor ons als organisatie is het mooi om vast te stellen dat zoveel tekenaars en handelaren het leuk vinden om naar Kampen en naar ons Spektakel te komen. Achter onze kraampjes vinden jullie weer een groot aantal tekenaars en handelaren. Hopelijk kunnen wij uiteindelijk iedereen weer een plekje geven.

Wij wensen jullie veel plezier op 15 augustus a.s. Jullie zijn van harte welkom. Graag zien wij jullie dan!

Arjen Kale

Voorzitter Stichting Kamper Stripspektakel

COLOFON

Dit Kamper Stripspektakel Magazine 2026 werd samengesteld door Paul Reichenbach

Dank aan: Jesse van Muylwijck, Ron van Riet

Een speciaal woord van dank aan Ron van Riet voor de leuke omslagtekening en poster.

Dank ook aan iedereen die foto's of ander materiaal beschikbaar hebben gesteld.

© strip *Zwik en Zwak*: Ron van Riet en Pug
© strip *Bas en de Bellamels*: Paul Reichenbach en Eric De Rop/Pear Productions
© strip *Ridder Dolf*: Paul Reichenbach en d'Auwe/Pear Productions

Vormgeving: Jeroen Groot Beumer
Druk: Zalsman Kampen

Logo Koba van Kampen: Pieter Hogenbirk

Dit Programmaboekje is een uitgave van Stichting Kamper Stripspektakel
© 2026 Stichting Kamper Stripspektakel/
Paul Reichenbach

Het copyright op alle geplaatste foto's, strips, illustraties en teksten berust bij de makers en/of hun rechthebbenden.

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd op welke manier dan ook zonder uitdrukkelijke toestemming van de copyrighthouder.

Disclaimer:

In dit Magazine over strips en stripfiguren worden afbeeldingen gebruikt die onder volledig copyright vallen. Deze afbeeldingen dienen uitsluitend ter illustratie van een geschreven tekst en vallen daardoor onder nieuwsgaring. Zoveel mogelijk wordt de rechthebbende vermeld, maar vanzelfsprekend is ook daar, waar niet vermeld, het copyright van de rechthebbende volledig van kracht.

De mensen achter het Kamper Stripspektakel:

Arjen Kale
Erwin Bastiaans
Nienke de Ruiter
Harry Raad
Remy Steller
Evelien Jalving
Peterine de Graaf
Heidi Urban Pasterkamp
Paul Reichenbach
.... en een wisselend team van enthousiaste vrijwilligers

Met speciale dank aan Aline Hofstee voor alle adviezen

Het Kamper Stripspektakel wordt financieel mogelijk gemaakt door:

De Gemeente Kampen
Kampen Partners/EPK
Binnenstad Ondernemers Kampen (BOK)
De adverteerders in dit Magazine en andere sponsors
Dank ook aan onze publicitaire sponsors:
De Stentor
Weekblad De Brug
Het Stripschap/Stripnieuws
RTV Oost
Omroep IJsselmond
Stripglossy
Stripschrift
En alle anderen die op wat voor manier, via social media of anderszins aandacht geven aan het Kamper Stripspektakel

VOLG ONS:

WWW.KAMPERSTRIPSPEKTAKEL.NL

PARKEREN IN KAMPEN

In de Kamper binnenstad geldt betaald parkeren en parkeren voor vergunninghouders. Hier wordt streng op gecontroleerd.

GRATIS PARKEREN KAN:

- * Op het Burgemeester Berghuisplein bij het stadhuis
- * Bij de Noordweg (nieuwe parkeergarage met 220 plaatsen!)
- * Bij het Stationsplein/Politiebureau aan de overkant van de IJssel, t/o station Kampen

Joehoeoeoeoe! **PAUL GEERTS** heeft aangegeven dat hij dit jaar toch nog een keer naar het Kamper Stripspektakel komt om zijn nieuwe stripboek 'Nog 'ns tien jaar later' te presenteren.

Paul belde met de volgende mededeling:

“Ik heb er nog eens over nagedacht en ik kan het voor mezelf niet verantwoorden dat ik niet bij de presentatie van mijn allerlaatste stripalbum zou zijn.”

Hij zal dus aanwezig zijn bij de presentatie tijdens de opening van het Kamper Stripspektakel 2026 en zal ook met plezier zijn nieuwe boek signeren voor de fans. Let op: geen tekening, alleen een handtekening met opdracht.

Paul zal, gezien zijn leeftijd, maar een beperkte tijd aanwezig zijn, maar we zijn dolblij dat hij dit jaar toch ook nog een keer wil komen.

En dan zijn er altijd nog van die mensen die met een hele stapel Suske & Wiske boeken of met een schetsboek aan komen zeulen....

Nou, vergeet het maar! Dat gaat mooi niet door! Een handtekening, ALLEEN in het nieuwe stripboek! Enne... nou ja vooruit, in het kunstboek 'Zo'n beetje van alles' mag ook nog. MAAR DAT IS HET DAN OOK!

En weet je wie ook komt?

ANDREE SCHNEIDER!

Na twee jaar afwezigheid door een ernstige ziekte zullen Andree en Rosi dit jaar weer aanwezig zijn op het Kamper Stripspektakel. Wat zijn we blij dat we ze weer kunnen begroeten. Andree zal weer als vanouds zijn fantastische draken en andere fantasy figuren voor je tekenen waar je bij staat.

18 15

DE EENHOORN

ZIEN & DOEN BIJ DE EENHOORN

Ontdek de wereld van koffie, thee en tabak tijdens een bezoek aan onze fabriek, een uniek pand in het hart van Kampen.

Kom zien, ruiken, proeven en wandel door ons bijzondere pand: boek een rondleiding, arrangement of bedrijfsuitje en neem contact op voor een afspraak op maat.

Scan de QR-code hieronder om ons complete aanbod aan arrangementen te ontdekken en om tickets te boeken.

Oudestraat 101 - 103 • 8261 CJ • Kampen
038 - 333 72 97 • info@eenhoorn.eu

Dondo
GELATERIA

OUDESTRAAT 115
KAMPEN

Hotel van Dijk
Aan de IJssel in Kampen

IJsselkade 30-31
8261 AC Kampen
The Netherlands

+31 (6) 20 13 15 54
info@hotelvandijk.nl
www.hotelvandijk.nl

HET 27E KAMPER STRIPSPEKTAKEL: EEN GEZELLIGE DAG VOOR DE HELE FAMILIE!

WAT IS ER ALLEMAAL TE DOEN?

Ook dit jaar komen weer ruim tachtig stripmakers uit binnen- en buitenland naar Kampen om een mooie tekening of een leuke tekst in jouw nieuwe stripboek te zetten.

Er zijn ruim **60 verkoop en informatiestands**, met **oude, nieuwe en antiquarische stripboeken, beeldjes, stripgerelateerde verzamelobjecten**, noem maar op. **Uitgevers presenteren hun nieuwste boeken**, en verschillende verenigingen en instellingen geven informatie.

Maar zoals altijd is er ook veel muziek, van **het Dweilorkest GeenIdee** bijvoorbeeld en **de Dixiemasters** met vrolijke dixielandklanken.

Ballonnenman Rolando mag natuurlijk niet ontbreken! Hij maakt weer graag jouw favoriete stripfiguur met ballonnen.

Theater Spiegelbeesten komt terug, net als **Poppentheater Pappenkost** met spannende en grappige avonturen voor de jongste bezoekers. En **Martin-Jan van Santen** denkt

ook aan de oudere liefhebbers van het poppentheater, met een heel speciale voorstelling van de avonturen van zijn White Cowboy.

Je kunt weer op de foto met bekende stripfiguren, of een **leuke stripfilm** zien in de **City Bioscoop op de Plantage**. Of je kunt met de mensen van de **Bibliotheek op zoek gaan naar Wally**, je weet wel, die figuur met dat gestreepte truitje.

En als je dan nog niet moe bent, bezoek je natuurlijk ook **het Creaspektakel**.

Nog even voor de duidelijkheid:

Sla je vanaf de Stadsbrug rechtsaf de Oudestraat in, dan kom je bij het Kamper Stripspektakel, van de Plantage tot en met het van Heutszplein.

Als je linksaf slaat, kom je bij het Creaspektakel, dat loopt van de Plantage tot en met de Bovenkerk

HOUD ONZE SITE IN DE GATEN VOOR DE LAATSTE UPDATES

WWW.KAMPERSTRIPSPEKTAKEL.NL

Roos in 't Velt, historische kennis en tekentalent

Hallo Roos, leuk dat je even tijd hebt voor een interview, want je moet ons toch eens een paar dingen uitleggen. Je bent als tekenaar geen onbekende voor ons, je bent immers al vaker op het Kamper Stripspektakel geweest, maar je begeeft je ook op een totaal ander gebied. Vertel daar eens over.

Naast tekenaar ben ik middeleeuws historicus. Op dit moment hou ik me bezig met het vertalen en uitgeven van een verzameling brieven uit de veertiende eeuw.

Ik vond op Internet dat je voor het Huygens Instituut, een onderzoeksinstituut in Amsterdam, als specialisatie brieven en andere geschriften uit de Middeleeuwen 'vertaalt' en digitaliseert. Dat lijkt me een fulltime bezigheid. Is er nog wel tijd om te tekenen?

Jazeker, al is die vrije tijd die ik heb tegenwoordig wel schaars. Ik teken dus vooral in de trein onderweg naar werk, in de late avondurtjes en tijdens het weekend. Gelukkig had ik het tekenwerk voor de Tielstrip af voordat ik bij het Huygens begon!

Historicus en literatuuronderzoeker en dan ook nog eens striptekenaar. Het is geen voor de hand liggende combinatie. Wat was er eerder?

Nou, da's een beetje alsof je vraagt of het kip of het ei er eerder was! Als kind verslond ik strips, maar ik was net zo goed dol op boeken over geschiedenis. De reeks Waanzinnig om te Weten was mijn favoriet, want daar stonden ook allemaal cartoons in. Toen ik vijftien was stond ik dan ook in dubio: wilde ik naar de kunstacademie, of wilde ik geschiedenis studeren? Uiteindelijk heb ik voor het laatste gekozen. En daar ben ik nog steeds heel gelukkig mee!

Je bent afgestudeerd als historicus, maar is het tekenen je komen aanwaaien? Ik bedoel, ben je op dat gebied autodidact?

Ik heb mezelf geleerd te tekenen door te kijken naar de dingen die me inspireren, om dan weer in zo'n stijl te kunnen tekenen. Dat is al mijn hele leven zo. Als 10-jarige was het mijn droombaan om voor de Donald Duck te werken. Maar daarnaast vormen Asterix, Samurai Jack en Jan van Haasteren ook grote inspiratiebronnen.

Daarnaast heb ik ook veel geleerd van tekencollega's en -vrienden. Ook voor de Tielstrip heb ik een aantal vrienden gevraagd voor teken- en kleuradvies. En om het cirkeltje rond te maken: sommige van die mensen heb ik leren kennen dankzij het Kamper Stripspektakel!

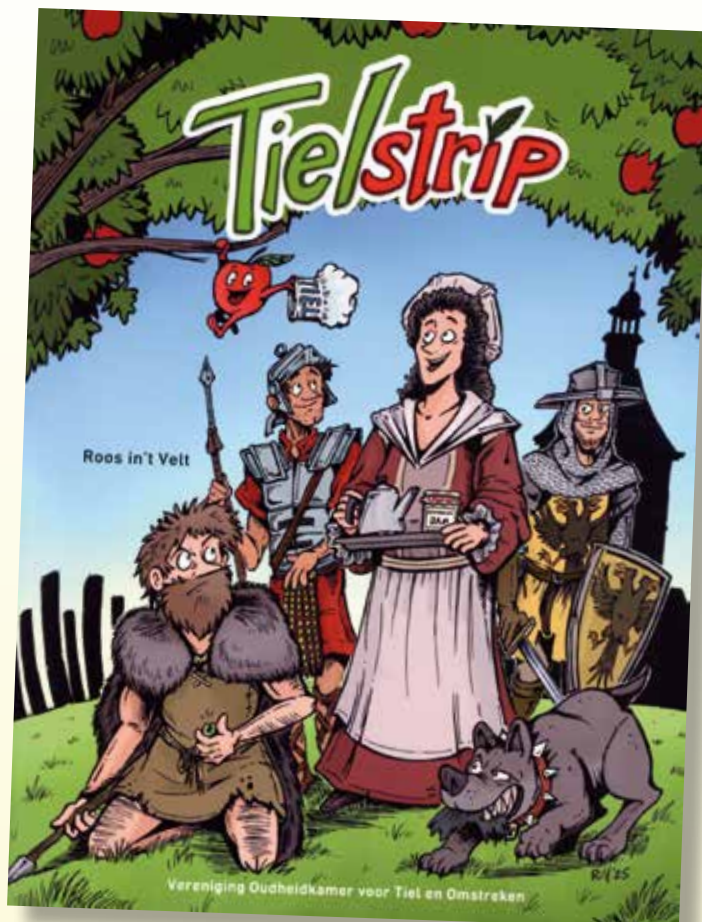
Je hebt dit jaar je historische kennis en tekentalent kunnen combineren door middel van een stripboek voor de Oudheidkamer Tiel, zeg maar, de plaatselijke historische vereniging. Wat geweldig leuk! Hoe kwam dat zo? Kwam het zomaar op je pad, werd je gevraagd of kwam je zelf met het idee?

Dat is een hele toevallige én gelukkige loop van omstandigheden geweest. Zelf kom ik niet uit Tiel, maar uit de buurt van Arnhem. Een paar jaar geleden ging ik voor mijn masterscriptie onderzoek op bezoek bij Emile Smit van de Oudheidkamer Tiel, aangezien mijn scriptie (deels) over Tiel in de middeleeuwen ging. Nadien hebben we contact gehouden. Toen Emile me vertelde dat de Oudheidkamer voor hun 125-jarig jubileum in 2026 een stripboek wilde uitbrengen, gooide ik onmiddellijk mijn spreekwoordelijke hoed in de ring. Vervolgens kostte het me zeker anderhalf jaar aan historisch onderzoek, teken- en kleurwerk. Maar het moment dat je jouw eigen stripboek voor het eerst in je handen houdt maakt het al dat harde werk waard!

Ik vind het fantastisch dat een Vereniging Oudheidkamer Tiel en Omstreken opdracht geeft voor een stripboek. Arie van Vliet en ik werden een keer gevraagd door een soortgelijke club voor een historische strip, maar al bij de eerste bespreking bleek dat het bestuur het niet eens was. Wat? Een strip? Vél te modern! Het ging dus niet door.

In Tiel zijn ze blijkbaar vooruitstrevender?

Nou ja, het ligt er een beetje aan hoe je ernaar kijkt. Er zijn inmiddels veel Nederlandse steden én provincies die hun eigen geschiedenisstrip hebben, en het lijkt alsof er steeds meer bijkomen. Zelf vind ik dat iedere plaats in Nederland wel zijn eigen strip zou mogen hebben. Het is een leuke en laagdrempelige manier om de lokale geschiedenis, die soms beetje een stoffig imago heeft, te delen met een breed publiek.

Ik heb het boek nog niet gezien, maar vertel er eens over. Is het puur een geschiedenisboek, of heb je de geschiedenis met een vrolijk stripsausje overgoten?

De Tielstrip is een geschiedenisboek, maar dan eentje met een pratende appel als verteller en hier en daar een flauwe (woord)grap. Voor de appel koos ik omdat Tiel bekend staat als fruitstad (en stiekem ook omdat het een makkelijk figuurtje is om te tekenen). In een historisch stripboek werken de grappen ook een beetje als 'kapstokjes', zodat je de historische gebeurtenissen beter onthoudt. Van Nul Tot Nu, mijn grootste inspiratiebron voor de Tielstrip, deed dat ook heel goed. Dankzij die strip kwam ik ooit achter het bestaan van de Hoekse en Kabeljauwse Twisten, het Rampjaar en de Belgische Revolutie, kun je nagaan!

Er zijn natuurlijk ook echt zwarte bladzijden in de geschiedenis. Hoe heb je dat aangepakt?

Het is van groot belang om de zwarte bladzijden, zoals het slavernijverleden en de Tweede Wereldoorlog, niet uit de weg te gaan. Die onderwerpen moet

je serieus behandelen, ook in een relatief luchtig boek als de Tielstrip. Voor de pagina's over de Tweede Wereldoorlog heb ik gekeken naar hoe Eric Heuvel dat aanpakte in zijn educatieve oorlogstrips. Dus: geen grappen, karakters met meer serieuze gezichtsuitdrukkingen en somberder ingekleurd.

Is het heel strak op Tiel gericht, of is het ook en leuk leesbaar boek voor de rest van Nederland?

Het boek is, uiteraard, voor iedereen die meer wil weten over Tiel. Ik had al gehoord dat sommige mensen dankzij het boek nu Tiel willen bezoeken! Maar het boek is natuurlijk extra leuk voor de locals, omdat zij gebouwen, gebeurtenissen en personen zullen herkennen. Voor hen zal het echt een feest van herkenning zijn.

Ik heb begrepen dat het boek alleen in Tiel in de boekhandels ligt. Je neemt natuurlijk zelf exemplaren mee naar Kampen, maar wordt het ook landelijk verspreid?

Het boek wordt vooral in Tiel en de naburige regio verspreid. De grootste doelgroep voor het boek bevindt zich immers daar. Maar ik heb ook vanuit stripwinkels buiten die regio positieve berichten gehoord. En zelf sta ik natuurlijk door het hele land op beurzen om het boek te promoten!

© Foto Jan Bouwhuis

Bedankt voor dit interview, Roos. Hopelijk maak je nog vaker zulke leuke combinaties van je historische kennis en je tekenvaardigheid.

Sinds
Fa.Th.Goosen
1937
1000+1 artikelen

CIGO da's mooi meegenomen

Oudestraat 130 - 132
Tel: 038 3313670

Penningkruid 27
Tel: 038 3332970

PostNL Pakketpunt

**Uw adres voor Boeken,
Stripboeken
en Tijdschriften**

**DE BROOD
BARISTA**

De beste koffies in de stad, heerlijke belegde broodjes en zelfgemaakt gebak!

Botermarkt 5 | 8261 GR Kampen | www.debroodbarista.nl

HOLLAND

HOLLAND MEER DAN PANNENKOEKEN...

KAMPEN, Oudestraat 160, 038-3337710 - DRONTEN, De Rede 11, 0321 318930

Kiekoo

Oudestraat 123 8261 CK Kampen

He's Back!
The White Cowboy!

Terug van weg geweest: de witte westernheld van Villa Achterwerk! Hij is aanwezig op het Kamper Stripspektakel.

Nadat hij jaren als tekenfilmserie op de buis te zien was, leidt hij nu een eigen leven op Youtube, waar onze held weer een totaal nieuw publiek aan zich weet te binden.

Nu is The White Cowboy ook op andere media verkrijgbaar: als langspeelplaat bijvoorbeeld, (op wit vinyl) waarop zijn avonturen als hoorspel te beluisteren zijn, en sinds kort ook als poppenkastvoorstelling! Op het Stripspektakel zijn de hele dag voorstellingen te zien

in een speciaal vervaardigde White Cowboykast en ter plaatse zijn natuurlijk ook de White Cowboy collectibles verkrijgbaar, waaronder natuurlijk de nieuwe elpee! Tekenaar Martin-Jan van Santen zit klaar om ze, indien gewenst, te signeren. Kom vooral langs, kom kijken en geniet van je favoriete westernheld!

Een nieuw deel van Ridder Dolf!

Ridder Dolf komt normaal gesproken altijd op tijd, maar door omstandigheden kwam zijn nieuwste avontuur 'Lübecker Bocht' te laat voor het Kamper Stripspektakel van vorig jaar.

De presentatie vond nu plaats op vrijdag 14 november in het Kamper Biermuseum, het Huys der Kunsten in de Voorstraat, met dank aan directeur Elize van Heck. Tijdens een gezellige bijeenkomst met veel bekende gasten werd het boek ten doop gehouden. Wethouders Bas Wonink en Richard Boddeus kregen een speciaal exemplaar, maar natuurlijk ook de hoofdrolspelers in het verhaal: Ridder Dolf en zijn echtgenote Vrouwe Emily, bierbrouwer Henrick Aeltsz, in feite de aanstichter van het verhaal, en schipper Reyer.

Tekenaar d'Auwe was de volgende ochtend te gast in het programma IJsselmond Informatief van RTV IJsselmond, met Tonny Zweers en Paul Reichenbach. Natuurlijk maakte d'Auwe nog snel even een mooie tekening voor technicus André van Rees.

Er gebeurt van alles in 'Lübecker Bocht', het vijfde album in de reeks avonturen van Ridder Dolf. Kampen raakt in oorlog met Denemarken, Lübeck en de Hertog van Gelre door een domme grap van bierbrouwer Henrick Aeltsz. En dat terwijl Ridder Dolf onschuldig in Denemarken gevangen wordt gehouden, samen met Martinus en zelfs die arme oude schepen van Dijk, en dat op zijn leeftijd! Hoe dat allemaal afloopt ga ik natuurlijk niet vertellen. Je kunt het zelf lezen in:

De avonturen van Ridder Dolf, deel 5 Lübecker Bocht isbn 978-90-78718-76-5 € 13,50

Inmiddels is tekenaar d'Auwe alweer druk aan het werk met het zesde deel: De dog voor de Doge, zoals altijd op scenario van Paul Reichenbach. Nog even geduld!

ER HEERST EEN DRUKTE VAN BELANG
IN DE HAVEN VAN DE HANZESTAD KAMPEN.

MOOI TOCH DAT
HANZEVERBOND, ZO KOMT HET
BESTE UIT ANDERE, STEDEN
NAAR ONS TOE. KUK DIE KOGGE
KOMT BIJVOORBEELD NET UIT
LÜBECK!

DAT DOET
ME DENKEN AAN
EEN GEBEURTE-
NIS JAREN
GELEDEN...

KUK DIE VATEN, DAAR ZIT VAST WIJN IN!

...IK WAS TOEN NOS
MAAR EEN JONG
VENTJIE DAT...

STEL JE VOOR, LEKKERE
WIJN... DIE ZOU IK
GRAAG EENS
PROEVEN.

ZOALS IK
ALZEI, IK
WAS TOEN NOS
HEELJONGEN..

..JE BEGRIJPT, IK HAD TOEN
NOS NIET VEEL VAN DE WERELD
GEZIEN. NIET ZO GEK DUS
DAT IK...

GEERT NODIGT ONS UIT,
VANAVOND IN DE
HERBERG!

..ZODRA IK DE KANS
KREEG GING IK
PROBEREN OM...

OH SORRY...JE
WILDE IETS
ZEGGEN
GELOOF IK?

LAAT MAAR ZITTEN!

Een interview met Ron van Riet

Die eer is mij te beurt gevallen ...

Al vele jaren mogen we op het Kamper Stripspektakel tekenaar Ron Van Riet begroeten. Hij zit meestal te signeren bij de stand van Stripfestival Knokke-Heist, maar ook als hij zijn tekenmateriaal ergens anders zou uitstallen, zul je hem niet voorbijlopen. Deze charmante, vriendelijke man is in al zijn bescheidenheid namelijk een markante verschijning met zijn onafscheidelijke hoed en markante volle grijze haardos.

Dit jaar is Ron (Ronald) Van Riet onze eregast. Hij tekende de poster van het 27e Kamper Stripspektakel (zie de voorplaat van dit magazine) en op 10 augustus viert hij zijn 80ste verjaardag. Bij elkaar meer dan genoeg aanleiding om hem eens extra in het zonnetje te zetten.

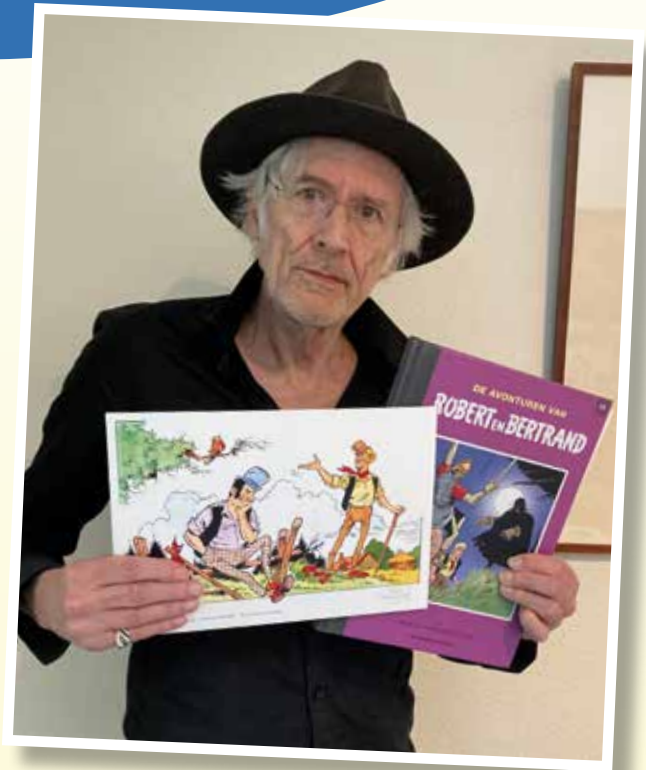
Ron, allereerst natuurlijk onze hartelijke gelukwensen voor deze mooie mijlpaal. Tachtig jaren jong, waarvan al bijna driekwart gedeelte actief als professioneel tekenaar. Wat een carrière! En je tekent nog altijd met plezier?

Losse tekeningen maak ik nog wel graag, maar ben toch blij dat er geen stresserende deadlines meer zijn om een volledig album te maken of opdrachten waar te veel druk achter zit. Het liefst teken ik personages en niet al te veel ingewikkelde dingen die met techniek te maken hebben (machines, gebouwen etc.).

Een groot deel van je carrière is verbonden met de creaties van Willy Vandersteen. Ik meen dat je via Karel Biddeloo op de Bessy Studio terecht kwam? Je kreeg op een gegeven moment daar zelfs de leiding over. Vertel er eens iets over.

Dat kwam doordat Jeff Broeckx de albums van Robert en Bertrand ging inkten en geen tijd meer had om zich bezig te houden met de coördinatie van de Bessy studio (zo'n 12 tal medewerkers). Toen werd dat aan mij toevertrouwd en heb ik dat enkele jaren gedaan.

Wij lezers horen altijd van die sterke verhalen over de haast anarchistische toestanden bij de Bessy Studio. Zijn dat alleen maar 'indianenverhalen (om in stijl te blijven) of was het ook echt zo'n duiventil?

We hebben in ieder geval veel en hard gelachen, maar er moest natuurlijk ook veel getekend worden want er verschenen -tig albums per maand. Het ging er al wel eens chaotisch aan toe wegens de verschillende persoonlijkheden en verschillen in werktempo. En dat werd soms dan doorgespoeld met een glaasje.

Toen kwamen Robert en Bertrand op je pad...

Dat gebeurde omdat er op een bepaald moment een reorganisatie plaatsvond. Willy Vandersteen had een nieuw idee uitgewerkt en begon met een nieuwe reeks: De Geuzen. Bessy (Duitsland) werd stop gezet en in België werd Bessy verder gezet onder de naam 'Bessy natuurcommando' en ging worden getekend door Jeff Broeckx die, tot op dat moment, de door Willy Vandersteen getekende albums van Robert en Bertrand geïnk had. Toen had men een nieuwe tekenaar nodig voor Robert en Bertrand en die eer is mij te beurt gevallen waar ik nog altijd dankbaar voor ben.

Ik heb het idee dat je je helemaal thuis voelt in dat fin de siècle wereldje van die reeks. Ik kan enorm genieten van de manier waarop je de sfeer van die tijd vastlegt, mensen, kleding, vervoersmiddelen, maar ook het decor.

Het is inderdaad zo dat ik mij thuis voel in de tijd waarin die verhalen zich afspelen. Ook de combinatie van fictie en waargebeurde historische feiten vond ik een fijne uitdaging.

Ik denk dat veel lezers de boeken vooral kochten voor de tekeningen, maar de verhalen waren ook goed. Je had, meen ik, Marck De Meul als vaste scenarist? Hoe verliep die samenwerking? Had je veel vrijheid bij het tekenen?

Dat verliep vanaf het begin vrij vlot en wij werkten samen maar ook onafhankelijk van elkaar. Hij bemoeide zich niet met mijn tekeningen en ik ook niet met zijn scenario's. We zijn wel een paar keer samen op 'studiereis' geweest in Nederland voor de albums die zich in Nederland afspeelden en zelfs een keer naar Parijs om de sfeer op te snuiven en waar ik veel foto's heb genomen (documentatie van gebouwen o.a. ook de catacomben van Montparnasse te Parijs).

De avonturenreeks rond Robert en Bertrand was opnieuw een gouden idee van Vandersteen. Twee vrolijke vagebonden met een goed hart en hun eeuwige tegenstander. Spanning, avontuur en een stevige vrolijke noot. Daar kun je oneindig op

voortborduren, maar waarom werd de reeks dan zo plotseling stopgezet?

Deze beslissing is volledig toe te schrijven aan de uitgeverij De Standaard. De reden die werd opgegeven zou zijn geweest dat de oplage te laag was geworden. Maar blijkbaar was het een oplage waar men nu zeer tevreden mee zou zijn. Nog altijd is er veel belangstelling voor en velen betreuren dat de reeks toen is stopgezet.

Wat jammer dat de reeks net niet op de magische honderd delen is gekomen. Ik heb niet de indruk dat het Marck aan ideeën ontbrak of dat jij er genoeg van had?

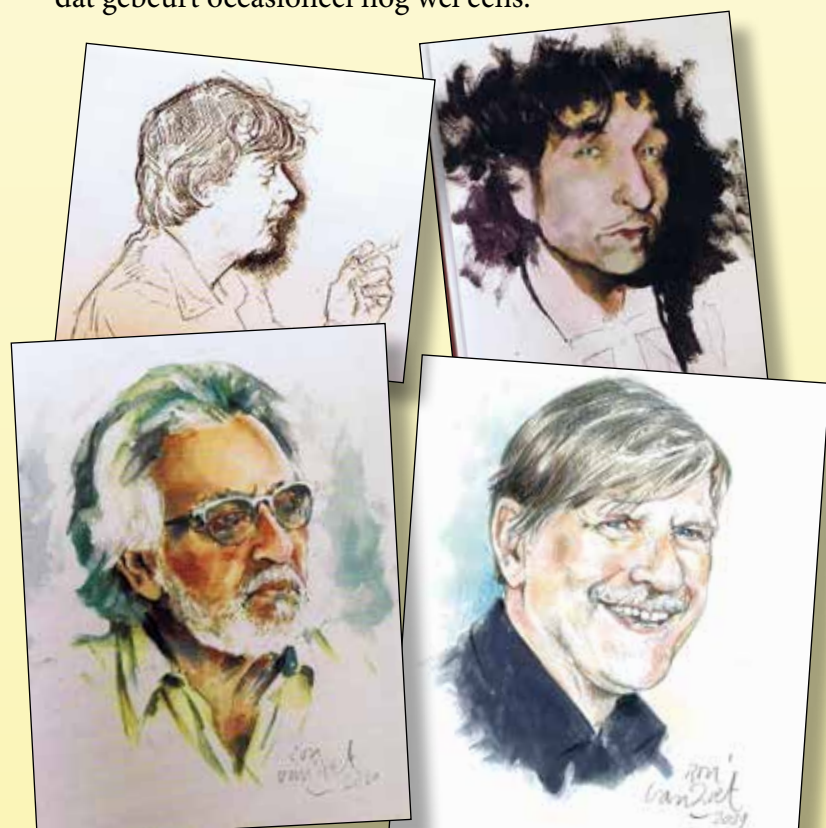
Ik denk dat Marck nog ideeën zat had maar de uitgeverij was onvermurwbaar om nog verder te gaan. Wij hebben nog gevraagd om minstens tot nummer honderd te gaan.... maar niet dus.

Je bleef niet bij de pakken neerzitten. Als freelancer heb je mooie dingen gemaakt. Zwak en Zwak voor het Suske & Wiske Weekblad natuurlijk. Dan reclame strips, maar je hebt dacht ik ook veel educatief materiaal geïllustreerd?

Inderdaad, maar vooral publicitaire strips en een aantal illustraties voor jeugdboekjes.

Je maakt prachtige tekeningen over allerlei onderwerpen, maar je bent ook een begenadigd portrettist. Je hebt ter gelegenheid van de onderscheiding die ik kreeg een portrettekening voor me gemaakt waar ik je nog altijd zeer dankbaar voor ben. Maak je vaker portretten?

Ja, dat heb ik in het verleden meermaals gedaan en dat gebeurt occasioneel nog wel eens.

Onze poster van dit jaar, met het hele 'team' van de Robert en Bertrand strip, samen met Zwik en Zwak en de echte Kamper kogge, hangt overal in de stad en ver daarbuiten. Het is een prachtige tekening en ook heel sfeervol ingekleurd door Ingrid Van Dijk. Toen de poster gedrukt was, viel het me pas op dat er geen naam op stond. Is dat valse bescheidenheid of gewoon vergeten? Nu moet ik wel zeggen dat Robert en Bertrand vereenzelvigd worden met Ron van Riet, en andersom.

Oeps, inderdaad mijn naam vergeten. Zal met plezier de affiches of boekjes eigenhandig en ter plekke signeren.

Ik heb een heel vragenvuur op je afgevuurd en ik wil je hartelijk danken voor je antwoorden en je geduld. Je hebt veel echte fans op het Kamper Stripspektakel en fans willen nu eenmaal altijd van alles weten. Fijn dat je ook nu weer naar Kampen bent afgereisd.

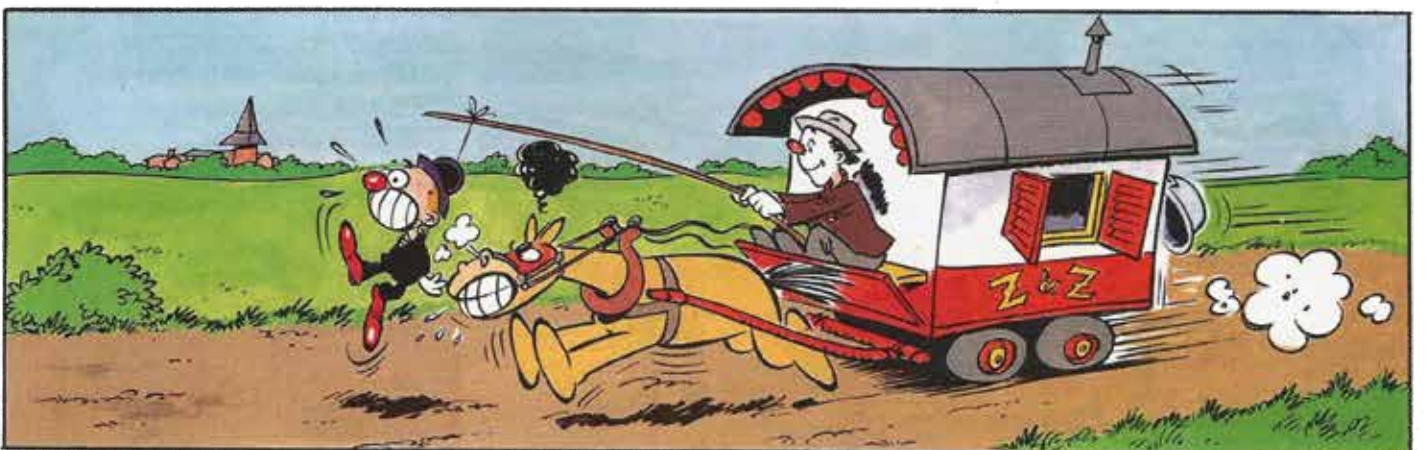
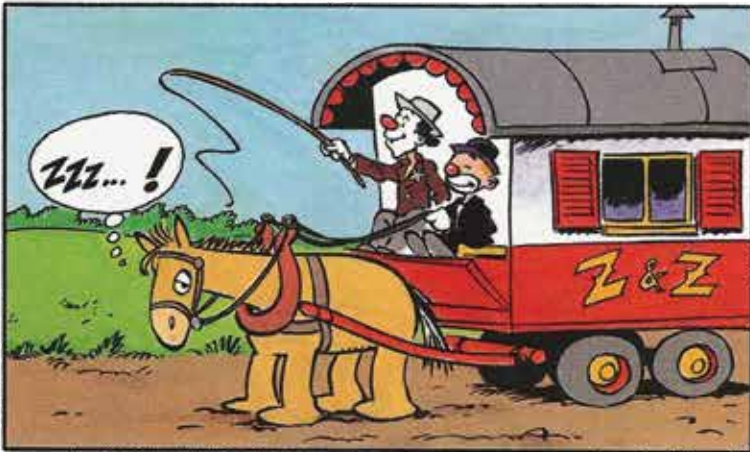
Met veel plezier!

RON VAN RIET & PUG

ZWIK & ZWAK

Tienduizend Rechterstrips, en ze blijven leuk!

Tienduizend ideeën. Tienduizend grappen, vondsten, originele gedachten - allemaal vervat in een paar plaatjes met een rechter als hoofdfiguur. Jesse van Muylwijck houdt het vol. Al bijna 33 jaar. Hoe krijgt hij het voor elkaar?

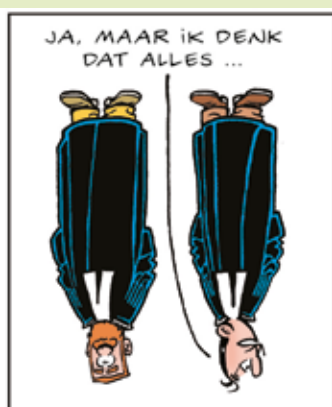
“Het komt allemaal uit dat hoofd van mij,” zegt de tekenaar (65), “Ik verbaas me er zelf ook over dat het elke dag weer lukt.”

Maar hoe hou je zoiets vol, zes dagen per week, 52 weken per jaar, jaar in jaar uit? Een hoop discipline is ervoor nodig. Een alerte geest en een open blik op de wereld. Altijd pen en papier op zak houden. Elke dag het nieuws bijhouden via de diverse mediakanalen. “Ik lees verschillende kranten, luister naar NPOradio1 en podcasts, kijk actualiteitenprogramma’s op NPO Start, lees boeken, en ik kijk om me heen,” legt Jesse uit. “Dat gaat allemaal in dat hoofd, en dan doen die hersens van mij hun best om originele nieuwe verbindingen te leggen. Daarnaast bespreek ik het nieuws met Marleen. Zij heeft een scherpe blik en een evenwichtig oordeel. Ze zou een goede rechter zijn! Als ik dan een of meer ideeën heb zet ik die in een snelle krabbel op papier, en leg ze aan Marleen voor. “Soms is het in één keer goed,” zegt Marleen, ”maar soms moet er een beetje aan geschaafd moet worden. Dan geef ik aan wat er aan schort, en dan sleutelen we eraan. Een enkele keer komt het voor dat ik iets niet goed vind, dan bedenkt Jesse iets anders. Of we gooien het in de prullenbak.” Zo blijft de strip een hoog niveau halen.

Jesse ontmoette Marleen in 1989 in stripwinkel Modern Papier in Groningen, en het was liefde op het eerste gezicht. Samen besloten ze verder te

gaan, ook zakelijk: Marleen zegde haar baan in het boekenvak in Amsterdam op en werd uitgever van de boeken van De Rechter. Vijfendertig jaar later hebben ze meer dan veertig bundels uitgebracht. Elk jaar verschijnt een nieuw deel van De Rechter. Naast de handelseditie verzorgt het tweetal ook speciale edities in beperkte oplage, met een unieke cartoon of strip op maat voorin. Dat zijn inmiddels gezochte collectors items. In 2018 bracht Marleen een schitterend jubileumboek van De Rechter uit, waarvoor ze de redactie, vormgeving en productie deed. Het bevat een schat aan verhalen en anekdotes over de strip en de maker. Verder richten de uitgevers zich op themaboekjes voor grote opdrachtgevers, op oblongformaat en in hardcover. Voor grote overheidsorganisaties als het CJIB, de FIOD en de NVWA zijn fraaie boekjes op maat verzorgd. Het is een heel bedrijf.

Jesse voelt zich zeer bevoorrecht dat hij een strip kan schrijven en tekenen die in 17 kranten en enkele tijdschriften verschijnt. Zijn jeugdroom is uitgekomen. In 1993 kocht een groep kranten van de GPD De Rechter aan. Zo had hij op zijn 32e voor het eerst een vast inkomen. “De strip stuurde ik in de jaren negentig elke maand met een paar dozijn tegelijk per post naar al die redacties,” aldus de maker. “Als ik een actuele strip tekende ging die per aparte post de deur uit, en werd met voorrang geplaatst. Het was toen altijd spannend of

ik dat klaar had voor de buslichting. Eén keer zag ik de postbeambte juist weggrijden toen ik eraan kwam rijden. Ik heb die auto toen achtervolgd en klemgereden, en de goede man uitgelegd dat ik striptekenaar was en een deadline voor de krant had en of hij dit alsjeblieft nog wilde meenemen. Gelukkig vond hij dat goed, voor hetzelfde geld was hij doorgereden.”

Met de mail werd alles een stuk gemakkelijker. Zo gemakkelijk zelfs, dat Jesse en Marleen met hun kinderen Yip en Bo naar de andere kant van de wereld konden verhuizen, met behoud van hun werk. De boeken van De Rechter worden elk jaar nog in Groningen gedrukt, de strip kwam ook vanuit Vancouver Island, waar ze een huis hadden gevonden, met een druk op verzenden in een paar seconden bij de beeldredacties van de kranten. Die afstand bleek zelfs een voordeel. “Vanuit Canada kun je de ontwikkelingen in Nederland met wat meer relativering te volgen, letterlijk met gepaste afstand,” licht Jesse toe. “Bovendien werkt het tijdsverschil in mijn voordeel. Ik kan de hele dag rustig nadenken en tekenen, en als ik ’s avonds de strip mail is het in Nederland vroeg in de ochtend en komt die keurig op tijd aan.”

Bij de dagbladen wist men in het begin overigens niet dat het gezin Van Muylwijck naar British Columbia was geëmigreerd. In die tijd werkte Jesse samen met cartoonist Sieger Zuidersma, die de strip

inktte, inkleurde en naar de kranten mailde. Pas na een jaar kwam men erachter, en de verbazing was groot in de vergadering van hoofdredacteurs. “Dat had ik bewust zo gedaan, om te bewijzen dat ik ook vanuit de andere kant van de wereld een strip kon blijven maken waarin de nederlandse actualiteit centraal staat,” legt Jesse uit. “Met de moderne communicatie is dat geen probleem. Bij de kranten konden ze de humor er wel van inzien en zo gingen we vrolijk verder.”

Dat wil niet zeggen dat het allemaal zonder problemen ging. Om kosten te besparen fuseerden in de jaren nul allerlei dagbladen. Dat betekende dat de strip verdween, of juist zijn bereik vergrootte. De strippagina van de Wegenerkranten (die tot dan toe per krant verschilde) werd gelijkgetrokken, waardoor meerdere strips het veld moesten ruimen. De Rechter was één van die strips. Gelukkig duurde die afwezigheid maar een half jaar, want er kwamen veel brieven en mails van teleurgestelde lezers. Toen de centrale redactie besloot één van de strips in de krant te vervangen werd een referendum gehouden waarbij de lezers konden stemmen op verschillende kandidaatstrips. Eén daarvan was De Rechter. Die werd met grote meerderheid van stemmen gekozen, en zo konden een miljoen lezers hun vertrouwde strip weer in hun ochtendkrant aantreffen. Sindsdien is de besnorde rechter onverminderd populair. Uit een lezersonderzoek van het Dagblad

van het Noorden en de Leeuwarder Courant bleek zelfs dat de strip het hoogst gewaardeerd werd, niet alleen van de strips, maar van alle rubrieken in de krant.

Met Groningen hebben Jesse en Marleen altijd een bijzondere band gehad, want ze zijn er geboren en opgegroeid. Jesse studeerde er rechten en ging er naar de kunstacademie, en Marleen volgde een beroepsopleiding Engels. In het Stripmuseum in Groningen vond in 2011 een grote tentoonstelling van De Rechter plaats, georganiseerd door cartoonist Frans leRoux. Aan de hand van de strips van Jesse werd ons recht voor de bezoeker uitgelegd. De raad voor de Rechtspraak sponsorde de expositie, en cartoonist John Croezen zorgde voor interactieve tekenfilmpjes waarbij de bezoekers zelf mochten meebeslissen in gefingeerde rechtszaken. Zeven jaar later vond in het stripmuseum opnieuw een tentoonstelling van de strip plaats, ditkeer vanwege het zilveren jubileum van De Rechter, waarbij alle strips werden geëxposeerd die Jesse over de aardbevingen in Groningen had gemaakt. Veel van die strips zijn nog steeds zeer actueel.

De wortels van de strip liggen dus in Groningen, maar een paar buitenlandse vertakkingen zijn er wel. Rechterstrips werden vertaald in het Chinees voor een tentoonstelling van Europese strips in Hong Kong, en in het Spaans voor een tentoonstelling in

Barcelona. Een boekuitgave in Italiaanse vertaling verscheen in 2000 (met strips over mafiabazen en supertrage strafprocessen), en een Engelstalige uitgave in 2019. Dit boekje, getiteld A Touch of Dutch deed het goed als geschenk namens Nederlandse bedrijven, ambassades en instellingen aan buitenlandse relaties. Verder houdt De Rechter zitting in het Engels in het glossy magazine DUTCH, dat in Canada en de VS verschijnt. De strips worden vertaald door kinderen Yip en Bo, die het Engels als ingeburgerde Canadezen tot in hun vingertoppen beheersen.

Zo kun je met een juridische term zeggen dat deze strip zijn bestaansrecht overtuigend heeft bewezen. “Zonder Marleen was me dat nooit gelukt,” besluit Jesse. “En als ik een strip heb bedacht waar Marleen om moet lachen kan mijn dag niet meer stuk.”

casa di lucca

WIJN • DELICATESSEN • CADEAU'S
BROODJES • BORRELPLANKEN
KOFFIE • THEE • ZOETE LEKKERNIJEN

EN ANDER SNOEP VOOR GROTE MENSEN

OUDESTRAAT 85 KAMPEN | @CASADILUCCAKAMPEN | CASADILUCCAKAMPEN

Ijssalon Marena

Openingstijden:

Maandag

13:00 tot 22:00

Dinsdag t/m Zondag

12:00 tot 22:00

Oudestraat 174.8261CW Kampen

RESTAURANT
de
4
jaargetijden

**Kom tijdens het stripspektakel
lekker genieten van een 12 uurtje*
voor €12,50**

**Broodje ham, ei, broodje kaas, broodje kroket, bolletje salade
(keuze uit wit of bruin brood)*

Een revolverheld wordt 80

Toen Maurice De Bevere (1923-2001) in 1946 zijn eerste stripverhaal rond zijn gloednieuwe figuurtje Lucky Luke afleverde bij uitgeverij Dupuis, was hij natuurlijk hoopvol en ambitieus. Maar hoe kon hij vermoeden dat zijn creatie 80 jaar later wereldwijd

bekend zou zijn en dat er honderden miljoenen stripalbums verkocht zouden worden (de teller staat op ruim 600 miljoen!). Dat er zowel animatiefilms als speelfilms en tv-series zouden worden gemaakt met zijn Lucky Luke in de hoofdrol?

Lucky Luke wordt dit jaar dus 80. Een mooie leeftijd voor een stripfiguur die in zijn verhalen nooit ouder wordt. O ja, de huidige Lucky ziet er anders uit dan in 1946.

De 'oer-Lucky Luke' was nog een echt tekenfilmfiguurtje met vier vingers en een uiterlijk dat snel te tekenen was. Morris had een achtergrond als animator, ook al was die functie van korte duur door de sluiting van de tekenfilmstudio waar hij in dienst was. In die tijd deed hij wel zijn vaardigheid met het penseel op, omdat hij gewend was om de tekenfilm-cels met penseel te inkten.

Naast zijn werk voor de studio maakte hij ook al cartoons en boekillustraties en op die manier kwam hij in contact met uitgeverij Dupuis, een grote uitgever van verschillende tijdschriften (zoals 'Robbedoes') en boeken.

Het allereerste Lucky Luke verhaal 'Arizona 1880', verscheen rond Kerstmis 1946 in de 'Robbedoes Almanak 1947' (Almanach Spirou 1947).

De avonturen van die superbeweeglijke cowboy (denk aan een tekenfilm op papier) sloegen meteen aan bij de lezers en de vraag naar nieuwe avonturen was zo groot, dat vanaf juni 1947 het verhaal 'Dick Digger's goudmijn' in het reguliere Robbedoes/Spirou weekblad verscheen. Het was het begin van een bijna onafgebroken stroom Lucky Luke verhalen in dit blad die tot 1968 duurde, toen Morris de overstap maakte naar het Franse stripblad Pilote, dat door zijn grote vriend en vaste scenarist René Goscinny werd geleid.

Morris (zoals zijn voornaam Maurice in het Engels wordt uitgesproken) dacht niet alleen met zijn pseudoniem meteen al internationaal. Ook de naam 'Lucky Luke' is om die reden gekozen. Zoals hij het zelf uitlegde in een interview uit 1996: "Een makkelijk te onthouden en uit te spreken naam. Ik zocht een alliteratie die meteen goed in het oor ligt: luc... luc... Dat is een voordeel als je weet dat die naam in geen enkele taal vertaald moet worden. Voeg daar tenslotte nog een snuifje geluk bij..."

Een groot geluk was in ieder geval dat hij tijdens zijn verblijf in de Verenigde Staten de

Fransman René Goscinny ontmoette. Goscinny begreep meteen dat Morris niet zomaar slapstick wilde maken, maar een westernpersiflage met een echt verhaal. De twee zaten op één lijn wat betreft het gevoel voor humor, de belangstelling voor de westernfilm en de ambitie om als stripmaker door te breken.

De samenwerking met Goscinny duurde tot diens plotselinge overlijden in 1977 en heeft diverse juweeltjes opgebracht. Denk aan 'De rechter' of 'De bootrace op de Mississippi', maar Goscinny droeg vooral bij aan het succes van de reeks Lucky Luke doordat hij de Daltons introduceerde. Het eerste kwaadaardige

Dalton kwartet kwam om in een vuurgevecht met Lucky Luke, maar op dringend verzoek van het publiek kwamen al snel 'de neven Dalton' op het toneel, een briljant idee van Goscinny: Vier broers, even dom als kwaadaardig, die altijd achter elkaar lopen en in lengte afnemen. Joe, de kleinste van de vier met zijn driftbui en de lange Averell, de oerdomme veelvraat. Jack en William zitten er qua lengte precies tussenin, twee minder uitgesproken karakters, maar net zo dom als hun broers. De oorspronkelijke Daltons waren gebaseerd op historische westernbandieten, die ook in werkelijkheid in een vuurgevecht om het leven kwamen. De 'neven' Dalton zijn een verzinsel van Goscinny, die later ook nog eens 'Ma Dalton' ten tonele voerde.

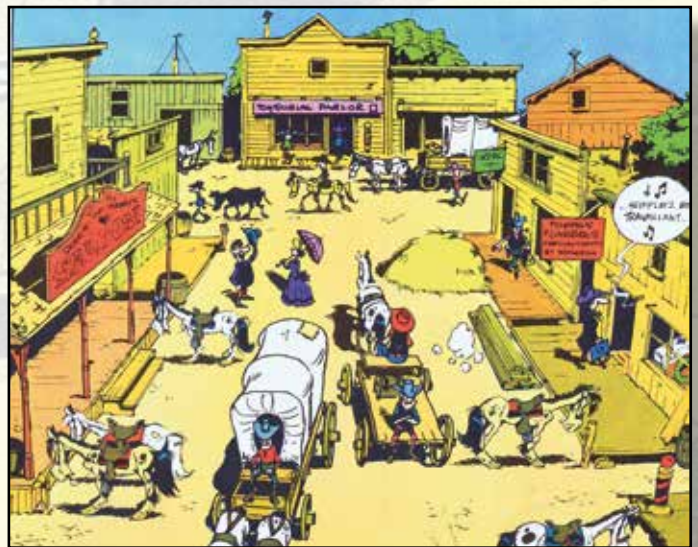
Overigens kwam Goscinny met meer historische westernfiguren, zoals 'rechter' Roy Bean, Billy the Kid of Calamity Jane. Stuk voor stuk geen lieverdjes,

maar in de geridiculiseerde versie van Morris en Goscinny ging je als het ware van ze houden.

Een andere gouden vondst van Goscinny was Rataplan, de 'domste hond ter wereld'. De tekstballonnen die Rataplan lieten 'spreken' zorgden voor hilarische opmerkingen, want de hond bleek inderdaad nog dommer dan de Daltons. Als geliefde bijfiguur kreeg Rataplan later zelfs een eigen serie.

De oorspronkelijke Daltons werden gedood in de strip, maar zowel scenarist als tekenaar zagen direct hun vergissing in. In zijn latere loopbaan gebruikt Lucky Luke zijn uitzonderlijke schietvaardigheid (hij schiet sneller dan zijn schaduw!) alleen nog maar om tegenstanders hun wapen uit handen te schieten of om ze een lesje te leren in nederigheid.

Wat ook veranderde, was de rookverslaving van onze 'lonesome cowboy'. Toen de strip succes begon te krijgen in de Verenigde Staten, verruilde Lucky Luke zijn eeuwige saffie voor een grasspriet.

O ja, laten we ook niet vergeten dat vanaf een bepaald moment Lucky's paard Jolly Jumper kon 'spreken'. Niet echt natuurlijk, maar cowboy en paard voelen elkaar zo goed aan, dat ze in de verhalen hele gesprekken kunnen voeren. Het was weer een geniale 'truc' van Goscinny, die Jolly Jumper dingen kon laten 'zeggen' die Luke nooit zou (kunnen) zeggen. Het verhaal krijgt daardoor een heel bijzondere extra dimensie.

In alle tekeningen van Morris herken je de animatietekenaar. Uit elk plaatje spreekt beweging. Als je bijvoorbeeld een cowboy op zijn paard voorbij ziet lopen, is zijn hoed even van het hoofd af getekend, om de cadans van het paard weer te geven. Het 'camerastandpunt' verandert voortdurend, van totaalbeeld naar close-up, van klappende saloondeurtjes tot een

Morris was trouwens, naast een begenadigd tekenaar, ook een kei in knutselen. Ter ontspanning maakte hij modellen van zijn stripfiguren, die hij met zelfbedachte mechaniekjes kon laten bewegen.

Voor speciale afleveringen van het weekblad Robbedoes, zoals de jaarlijkse extra dikke

kat die in volle vaart weglucht als een stel bandieten de stad in rijdt. Wie op dit soort details let, herkent het meesterschap van de tekenaar.

Als extra knipoog geeft Morris regelmatig bekende filmacteurs of andere bekende figuren zoals de legendarische regisseur Alfred Hitchcock een cameo in zijn strips.

vakantiespecial of de voorjaars- of Kersteditie bedacht hij allerlei knutselwerkjes. Met duidelijke uitleg en een eenvoudig in elkaar te zetten constructie kon je bijvoorbeeld zelf een soort tekenfilm maken met Lucky Luke.

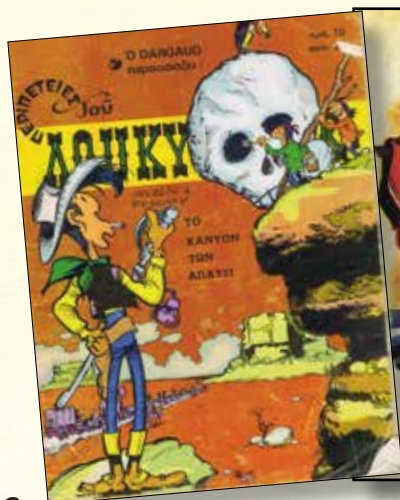
Ook schreef hij samen met de journalist Vankeer een honderdtal afleveringen van de serie De 9e Kunst over de geschiedenis van het stripverhaal. Hierin liet hij de Robbedoeslezers kennismaken met strips uit Amerika of met het allereerste verhaal van Kuifje, lang voordat het eerste stripfanzine of 'stripvakblad' het levenslicht zag.

Maar zijn allergrootste verdienste is natuurlijk dat hij ons de kleurrijke wereld van Lucky Luke heeft geschonken, een revolverheld met een gouden hart, die altijd aan de goede kant van de wet staat en altijd bereid is om anderen te helpen. Lucky Luke is tachtig, maar zoals het er nu naar uitziet, komen daar nog heel wat jaartjes bij tot groot genoeg van de vele lezers over de hele wereld.

Morris is overleden in 2001, net geen 78 jaar oud, aan een longembolie na een ziekenhuisopname wegens een lelijke val.

Hij had zijn creaties ondergebracht in een eigen uitgeverij Lucky Productions en had bepaald dat andere tekenaars zijn werk mochten voortzetten. Het duurde twee jaar voordat het eerste niet door Morris getekende Lucky Luke verhaal verscheen. Hiervoor werd de Franse tekenaar Hervé Damento aangetrokken, die sinds 2003 met veel succes onder het pseudoniem Achdé de reeks voortzet. Daarbij krijgt hij hulp van diverse scenarioschrijvers, net zoals Morris die zelf ook had in de jaren na het overlijden van Goscinny. Een verstandige beslissing, want zo goed als hij ook was als tekenaar, zo matig was hij als scenarist.

ERWIN ANTIQUARIAAT

door: Pieter Hogenbirk - Paul Reichenbach

BOEKEN & STRIPS

Erwin antiquariaat

Industrieweg 3T - 8263 AA Kampen (markten & internet)

☎ 06 48008406

✉ info@erwin-antiquariaat.com

WWW.ERWIN-ANTIQUARIAAT.COM

Heerlijk koffie drinken in een sfeervolle ambiance.
Wij zijn dagelijks geopend.

Oudestraat 170 Kampen

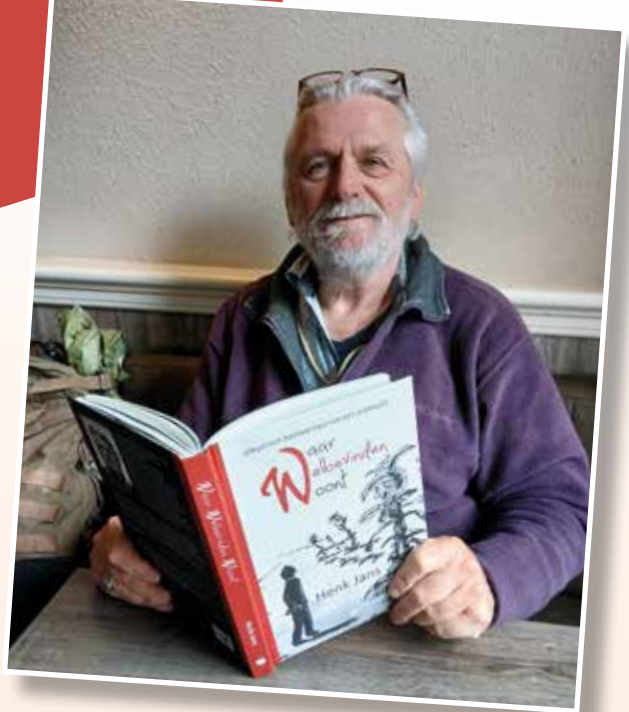
Oudestraat 148 Kampen

PEAR PRODUCTIONS

Books shown: KAMPER UENSOEP, WITTEL BONGAPROEF, De Hemelboom, ZWOLSE ALLERANDE, De Punt der Wijkland, ER BLIJFT ALTIJD IETS TE WENSEN, Mijn Reizen, Bas Belkants 2.

WWW.PEAR-PRODUCTIONS.COM
Boekuitgaven, strips en kinderboeken

Henk Jans, een veelzijdig kunstenaar

'Never a dull moment', als je in gesprek bent met de veelzijdige Kamper kunstenaar Henk Jans. Aan onderwerpen geen gebrek, want deze vriendelijke Kampenaar is niet alleen dichter, songwriter en gitarist, maar ook beeldend kunstenaar met een heel eigen stijl. Daar komt dan nog de graphic novel 'Waar Welbevinden Woont' bij, die onlangs is verschenen bij Uitgeverij Oorsprong.

Dit jaar is hij te gast op het Kamper Stripspektakel, waar hij graag zijn boek voor je zal signeren. Alles bij elkaar genoeg aanleiding voor een interview.

Henk, het is een hele opsomming, maar ondanks al die artistieke gaven ben je niet meteen als kunstenaar begonnen?

Nee, ik ben begonnen als wachtmeester bij de Rijkspolitie, maar na een aantal jaren merkte ik dat mijn bestemming daar toch eigenlijk niet lag. Ik heb daarna twee jaar de kunstacademie hier in Kampen gevolgd. Daar vond ik ook niet helemaal wat ik zocht, maar ik heb uiteindelijk toch mijn eigen weg gevonden als beeldend kunstenaar.

En als dichter en songwriter natuurlijk.

Ook op dat gebied probeer ik een eigen weg te zoeken. Ik vind het belangrijk dat mijn teksten je laten nadenken. Ik zal nooit belerend doen of zeggen 'zo is het'. Dat ligt niet in mijn aard, ik wil anderen mijn mening niet opleggen. Ik heb immers ook niet de wijsheid in pacht, ik wil de mensen graag zelf laten nadenken.

Dat doe je ook zeker met je boek 'Waar Welbevinden Woont'. Mag ik, zonder te veel van de inhoud te verraden, in een paar woorden de strekking proberen weer te geven?

In het boek volgen we de hoofdpersoon Wezen op zijn zoektocht naar Bestemming, Harmonie en Betekenis. Op zijn tocht komt hij allerlei personages tegen die hem op weg helpen of juist tegenwerken.

Als je het zo ziet, lijkt het misschien wat 'zweverig' en filosofisch, maar in jouw benadering leest het als een boeiende graphic novel. Ik moet zeggen dat ik het boek, toen ik het begon te lezen, niet meer weg kon leggen. Ook al door het mooie taalgebruik, heel poëtisch.

Het is natuurlijk geen poëzie, maar ik heb toch echt wel aandacht gegeven aan het taalgebruik. Sommige teksten zijn zeker als gedicht op te vatten.

Hoe ben je eigenlijk op het idee voor dit 'allegorisch beeldverhaal' gekomen?

Het begint met een vage gedachte. Toen ik er aan begon, wist ik nog niet waar het verhaal me heen zou brengen. Gaandeweg groeide het uit tot de vertelling die het geworden is. Toen het manuscript al helemaal klaar was, heb ik nog een aantal veranderingen aangebracht.

Voor ik het boek las, had ik al de expositie in het Ikonenmuseum gezien en de audiotour gevolgd. Ik wist dus al wel wat ik te verwachten had, maar zonder iets te verklappen, vond ik het einde toch nog verrassend.

Zoals gezegd wil ik de mensen graag zelf aan het denken zetten, niet mijn eigen waarheden opdringen. Het gaat immers om de verbinding in jezelf, waardoor verbinding met anderen ontstaat.

Toch een beetje filosofisch....?

Nee, ik mag graag doordenken over allerlei zaken, maar ik moet oppassen dat ik de lijnen strak houd. Je kunt alle kanten op in je gedachten, maar je moet wel de grote lijn blijven volgen, anders verzand je in onbelangrijke bijzaken en raak je het overzicht kwijt.

Ik vind het in ieder geval knap dat je van een dergelijk abstract gegeven een boeiend geheel hebt gemaakt. Mooie teksten, heel geslaagde tekeningen, steeds over de linker- en rechterpagina, waarbij juist dat zwart/wit en het 'gewassen inkt'-effect het verhaal een extra dimensie geven.

Zelfs over het lettertype heb je nagedacht.

Dat klopt. Wezen wordt in tekst en tekeningen weergegeven als een

mannelijk personage. Het verhaal wordt vanuit het perspectief van een man verteld. Omdat ik het toch universeel wilde maken, heb ik gekozen voor het lettertype 'Joy Like Sunshine Through My Windowpane' van de designer Brittney Murphey. Door haar lettertype te gebruiken wil ik een verbinding maken met zowel de mannelijke als de vrouwelijke beleving.

Kijk, dat bedoel ik.

Je hebt al enkele bundels met je gedichten uitgebracht met eigen illustraties, maar ik

hoop echt dat het prachtige resultaat dat je nu met deze graphic novel hebt neergezet je inspireert tot meer.

Waar is het boek trouwens te koop?

In ieder geval via de website van de uitgever: www.uitgeverijorsprong.nl en bij de plaatselijke boekhandel. Je kunt het ook bestellen bij bol.com en andere internetboekhandels.

We zijn heel wat meer te weten gekomen over jou en je boek 'Waar Welbevinden Woont'. Henk, bedankt dat je tijd wilde maken voor dit interview.

Ik vond het een fijn gesprek.

Tweehonderd jaar sigarenindustrie in Kampen gaat niet zomaar in rook op

In 2026 is het precies tweehonderd jaar geleden dat tabaksfabrikant Johan Lehmkuhl vanuit Bremen naar Kampen kwam en hier de eerste sigarenfabriek van het land startte. De stad zuchtte in die tijd onder een grote werkloosheid en de werkgelegenheid die hij bood meer dan welkom. Het vak van sigarenmaker was heel arbeidsintensief, maar wie een beetje handig was, had het snel onder de knie. Volop kansen dus voor wie wilde werken, en dat waren er heel veel.

In het kielzog van Lehmkuhl kwamen al snel andere fabrikanten. In 1892 waren er 35 sigarenfabrieken in de stad en twintig jaar later waren het er al ruim honderd. Een derde deel van de werkende bevolking had een baan in de tabak of was actief als thuiswerker, en nog veel meer waren als toeleverancier of bijvoorbeeld als bakker of kruidenier indirect afhankelijk van de sigarenindustrie.

Kampen was een echte sigarenstad geworden. De producten van de Kamper tabakswerkers gingen het hele land door en tot ver over de grenzen. Fabrieksnamen als Smit & ten Hove, Van der Sluis, W.G. Boele of La Bolsa waren een begrip, net als White Ash, Balmoral of Uiltje, de namen van hun producten.

Inmiddels is het allemaal 'vergane glorie'. Van al die klinkende namen is alleen De Olifant in de Oudestraat over. Daar worden nog altijd op kleine schaal ambachtelijke sigaren gemaakt, die hun weg naar de liefhebbers gemakkelijk vinden.

Alle andere fabrieken zijn verdwenen, hetzij door de economische teruggang of omdat ze niet meekonden met de moderne mechanisatie. Ook werden verschillende overgekocht door grotere bedrijven, zoals van Nelle.

Na al die jaren van roken en verleidelijke tabaksreclames zijn we er achter gekomen dat roken schadelijk is voor de gezondheid. In feite zijn er natuurlijk nog veel meer producten schadelijk voor

de gezondheid, maar in ieder geval is elke vorm van propaganda voor tabak of roken (terecht) uit den boze.

Toch is tweehonderd jaar een mijlpaal waar je niet zomaar omheen kunt. De fabrieken zijn zo enorm belangrijk geweest voor de stad, dat het geschiedvervalsing zou zijn om dit allemaal dood te zwijgen. Daar komt nog bij dat er nog steeds gebouwen in de binnenstad staan die ons herinneren aan de fabrieken van toen. Behalve De Olifant (met heerlijke koffie van De Eenhoorn in het historische pand), is er bijvoorbeeld Lunchroom 't Trappetje in het oude fabrieksgebouw van La Bolsa, en natuurlijk het machtige pand van Smit & ten Hove, dat is opgedeeld in comfortabele appartementen en woningen.

Puur uit geschiedkundig oogpunt is er (tevergeefs) een poging gedaan om een gezellige themadag rond '200 jaar sigarenfabrieken in Kampen' te organiseren, met o.a. rondleidingen en optredens van Muziekvereniging de Broederband en het koor DEV. De link met de tabaksindustrie is, dat beide verenigingen zijn opgericht door sigarenmakers, De Broederband in 1894 en het koor Door Eendracht Verbonden in 1917.

omslagtekening zien we in de etalage van de sigarenwinkel uitsluitend doosjes 'Uiltje' sigaren. Ook de achterkant van het muziekblad is een advertentie voor Uiltje. Heel bijzonder allemaal, want het liedje zelf is beslist niet speciaal gemaakt voor la Bolsa. Het was gemaakt om in te haken bij een rage onder de kinderen van die tijd, namelijk het sparen van sigarenbandjes. Fabrikanten hadden ontdekt dat een bandje met een mooie afbeelding om de sigaar de verkoop bevorderde, en al snel groeide dit fenomeen uit tot hele series met de meest uiteenlopende onderwerpen: beroemde schilderijen, bekende personen, allerlei soorten vlinders, je kon het zo gek niet bedenken. Al snel werden deze bandjes een begeerenswaardig verzamelobject. Maar als van de mensen die je kende alleen papa of oom Piet sigaren rookte, groeide de verzameling natuurlijk niet zo snel. Daarom werden alle heren die zich met een sigaar in de hand op straat begaven (en dat waren er nogal wat!), aangeklampt met de vraag of ze het bandje konden missen.

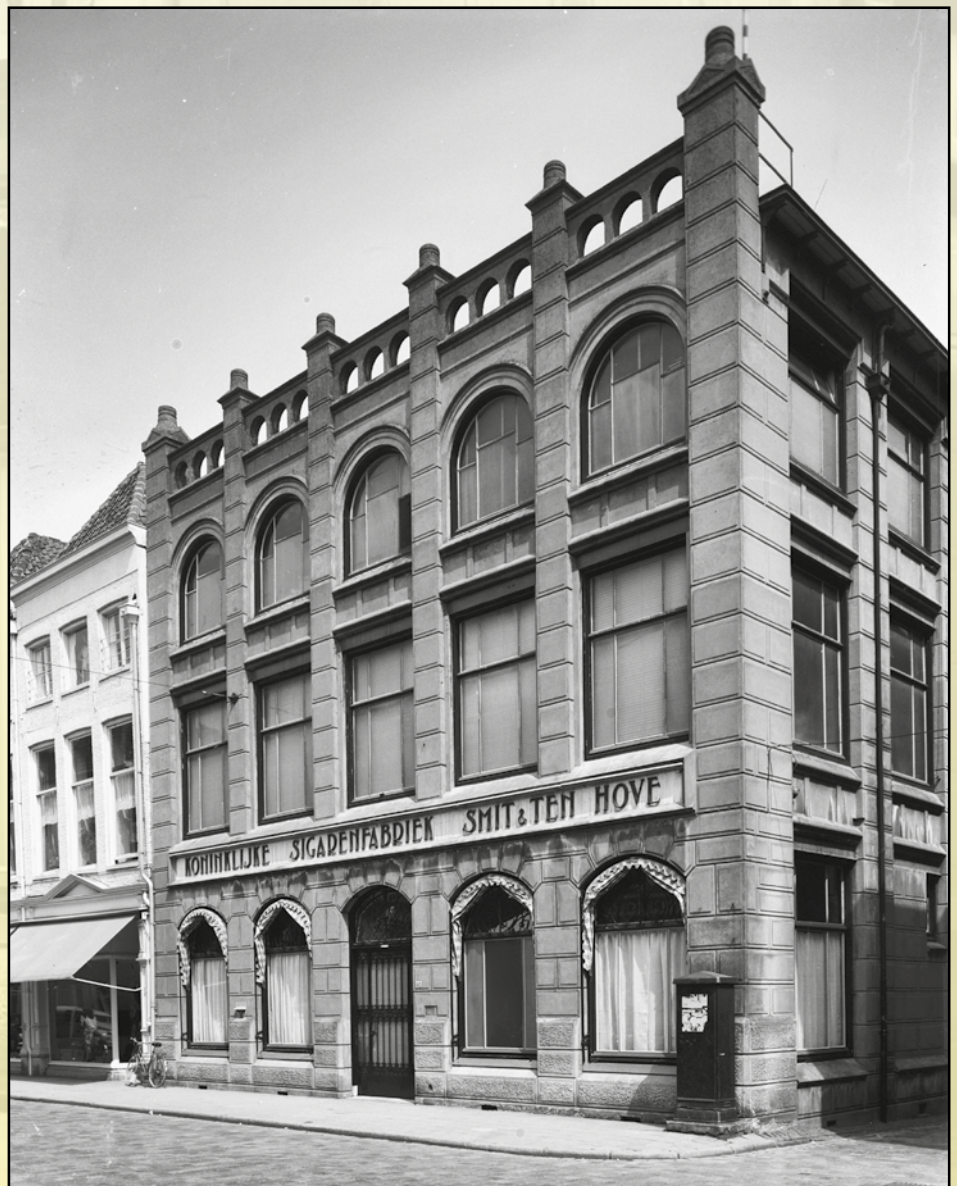
Helaas, de kosten werden te hoog. Probeer maar eens een sponsor te vinden voor een evenement dat met roken en tabak te maken heeft. Ook een gemeentelijke subsidie voor het geschiedkundige aspect zat er niet in.

Ook de overvolle agenda van beide verenigingen zat in de weg, zodat uiteindelijk het plan sneuvelde. Wel wordt op Open Monumentendag in september extra aandacht gegeven aan 'Tweehonderd jaar tabak in Kampen', met een lezing en rondleidingen.

Het Stadsarchief zal tegen september een speciale tentoonstelling verzorgen, waar foto's, sigarenplanken, sigarenbandjes, -kistjes en -blikjes ongetwijfeld voor een nostalgisch gevoel zullen zorgen.

Ook de bladmuziek van 'Heeft u een sigarenbandje' zal daar niet ontbreken. Dit leuke liedje werd in 1936 op de plaat gezet door Ab en Greetje Scholte, de twee kinderen van de destijds enorm populaire zanger Bob Scholte.

De uitgave van de bladmuziek werd waarschijnlijk gesponsord door sigarenfabriek La Bolsa, want op de

MachHelp

Wat kunnen wij voor je doen?

ICT ondersteuning voor bedrijven

Ambachtsstraat 3-c
8263 AJ Kampen
038-3388840
info@machelp.nl
www.machelp.nl

THE READ SHOP BOS KAMPEN

Oudestraat 41-43
8261 CD Kampen
038-3322522

WWW.SLAGERIJ-NORG.NL

*Slager
Poelier
Wild & Traiteur*

Oudestraat 212 8261CA Kampen 038 3313678

't Trappetje
eten en drinken

Koffie compleet | Lunchen | Thee feestjes

Oudestraat 25 | 8261CC Kampen | 038-3323645

DOE JE MEE?

KOM
OOK!

YES!

id

W
E
L
K
O
M

JE
RAAKT
NOOIT
UITGE
SPEELD

QUINTUS

JE RAAKT NOOIT UITGESPEELD!

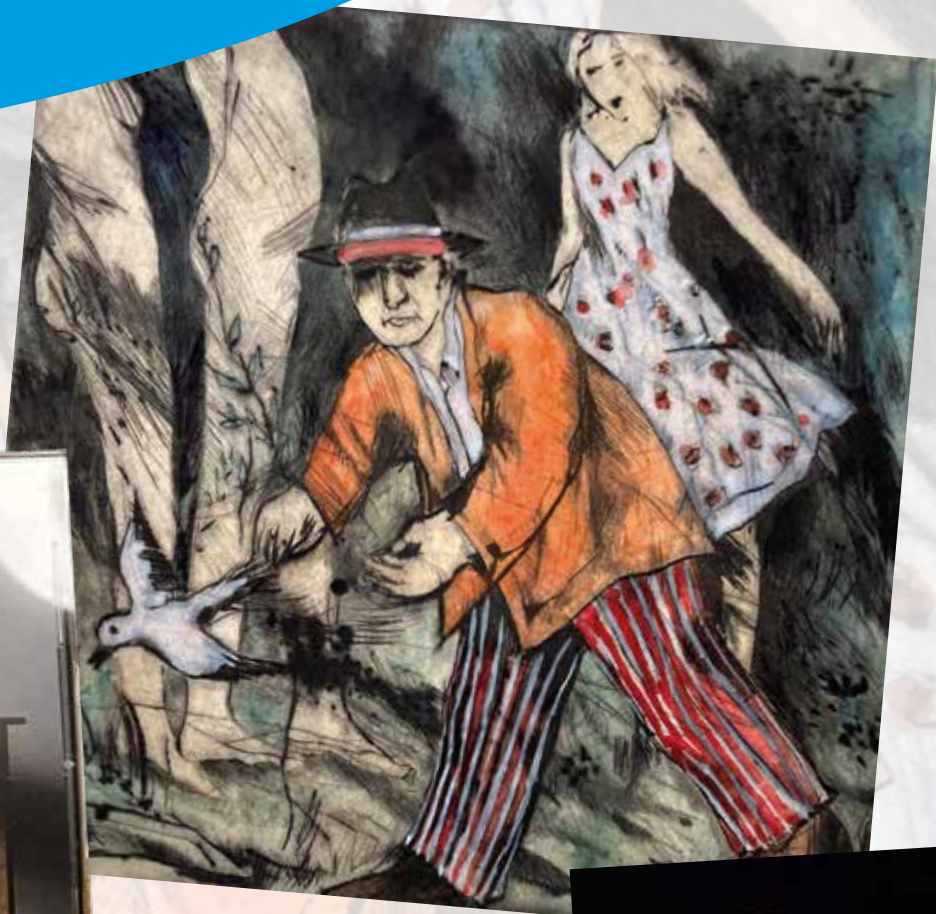
Word jij cursist bij Quintus in het nieuwe seizoen 2026 - 2027? Haal je instrument van zolder, laat de schilderkwast zwiepen, kom in beweging, gun jezelf een podium of gewoon wat ontspanning en plezier!

Muziek maken, zingen of dansen. De bühne op voor theater of musical. Spelen met taal. Tekenen, schilderen, keramiek, grafiek of glaskunst.

Het Quintus cursusseizoen barst los vanaf maandag 17 augustus 2026. We draaien alvast warm met de Summerschool van 12 t/m 14 augustus 2026, boordevol zomerse workshops voor jong en oud. Doe je mee?

[QUINTUSKAMPEN.NL](https://www.quintuskampen.nl)

Een uitstapje naar de muziek

Omdat de meeste stripliefhebbers ook muzikliefhebbers zijn, maken we in dit Stripspektakel weleens een uitstapje naar de muziek. Ik wil je graag laten kennismaken met het werk van een bijzondere zangeres. De link is overduidelijk: Patricia Beysens is de vriendin van tekenaar Ron Van Riet en al jarenlang, met Ron, een vertrouwd gezicht op het Kamper Stripspektakel.

Maar Patricia is oneindig veel meer dan 'de vriendin van'. Als zangdocente aan het Antwerps Conservatorium heeft ze talloze talenten opgeleid voor een succesvolle zangcarrière, ze is een zeer verdienstelijk beeldend kunstenaar (afgelopen maart was haar werk nog in een mooie tentoonstelling te zien in Antwerpen) en als uitvoerend artieste heeft ze haar sporen ook ruimschoots verdiend.

Ze heeft zich toegelegd op Duitse chansons en heeft op dat gebied een internationaal aanzien opgebouwd. Het is een specialistisch genre, dat een tijdvak beslaat van de vooroorlogse cabaretliederen

van Bertolt Brecht en de befaamde Friedrich Hollaender tot werken van hedendaagse Duitse chansonniers.

Bij 'chanson' denk je meestal direct aan Franse artiesten, maar Patricia bewijst dat het niet altijd Frans hoeft te zijn. Dankzij haar voortreffelijke dictie en de beeldende manier van zingen kun je de tekst prima volgen, ook als je de Duitse taal niet (zo goed) beheerst.

Haar laatste cd 'Fantasie von übermorgen' is een aanrader, maar wie een keer de smaak te pakken heeft, zal zeker ook de voorgaande cd's aanschaffen. Een aanrader!

En als je niet meer de beschikking hebt over een cd-speler, dan kun je natuurlijk terecht bij Spotify, Apple Music of YouTube.

DE GROTE STRIPTEKENWEDSTRIJD

Tot 1 augustus 2027 kan iedereen weer zijn eigen inzending insturen voor de Grote Striptekenwedstrijd. Het thema 'Los!' bleek ook dit keer weer genoeg inspiratie op te leveren voor heel wat mooie en kansrijke inzendingen. Op 15 augustus, tijdens het 27e Kamper Stripspektakel gaan we zien welke inzendingen in de prijzen zijn gevallen.

Maar laten we alvast vooruitkijken naar de volgende wedstrijd. Tot 1 augustus 2027 kun je ook alweer aan de slag voor de nieuwe opdracht. Wie weet komt jouw inzending volgend jaar wel als winnaar uit de bus.

2027 wordt een heel bijzonder jaar, want Kampen bestaat dan 800 jaar. Het thema voor de Grote Striptekenwedstrijd van komend jaar ligt dan voor de hand:

800 JAAR KAMPEN

Inspiratie kent geen grenzen en geen tijdzones. Maak je een tijdreis? Blijf je in het heden? Laat je fantasie werken en maak er iets origineels en bijzonders van.

Bedenk een kort verhaal dat op een of andere manier met '800 jaar Kampen' te maken heeft. Het is helemaal vrij om er jouw eigen draai aan te geven, zolang je maar een afgerond geheel van minimaal 1 pagina aflevert.

Er zijn opnieuw drie mooie geldprijzen te winnen. Bovendien krijg je de felbegeerde 'Oscar van het Kamper Stripspektakel', namelijk een beeldje van ons eigen boegbeeld Koba van Kampen om als trofee op je tekentafel of in de kast te zetten.

De 1e PRIJS IS € 500,00

De 2e PRIJS IS € 250,00

De 3e PRIJS IS € 100,00

SPELREGELS:

- Iedereen mag meedoen, van amateur tot professionele stripmaker
- Voor jeugd tot 15 jaar is er een aparte categorie met eigen prijzen
- Je strip moet uit minimaal 1 pagina bestaan en een afgerond geheel vormen
- Inzendingen die als aanstootgevend of kwetsend kunnen worden ervaren worden uitgesloten van deelname
- Je inzending blijft jouw eigendom. Je geeft wel toestemming tot eventuele plaatsing in het Magazine van het Kamper Stripspektakel, voor een eventuele andere uitgave van het Kamper Stripspektakel en voor het eventueel tentoonstellen in een daartoe bestemde ruimte
- De beslissing van de jury is bindend

Durf jij het aan?

Stuur dan je werkstuk vóór 1 augustus 2025 naar

STICHTING KAMPER STRIPSPEKTAKEL

P/A UITENHAGE DE MISTSTRAAT 46

8266 CC KAMPEN

DIGITAAL MAG OOK, NAAR

INFO@KAMPERSTRIPSPEKTAKEL.NL

JUNIOR STRIPTEKENWEDSTRIJD

Voor iedereen tot 15 jaar is er een speciale Junior Striptekenwedstrijd met hetzelfde onderwerp:

800 JAAR KAMPEN

Teken een mooie strip van tenminste één bladzijde met een begin en een einde, en je maakt kans op een prachtig, goed gevuld strippakket met leuke extra's.

Het thema van de Grote Striptekenwedstrijd 2025 was: 'LOS!'

Er kwamen weer heel veel prachtige inzendingen, zodat de jury er een hele kluit aan had om de prijswinnaars aan te wijzen.

Omdat de inzenddatum van onze wedstrijd na het verschijnen van dit Magazine valt om iedereen de kans te geven om in alle rust te werken aan zijn of haar strip, worden de winnende inzendingen pas een jaar later geplaatst.

Hier volgen dus de prijswinnaars van 2025. De winnaars van de wedstrijd van 2026 vind je in het Magazine van volgend jaar.

De **1e prijs** van het jaar 2025 was voor **Shan L.**

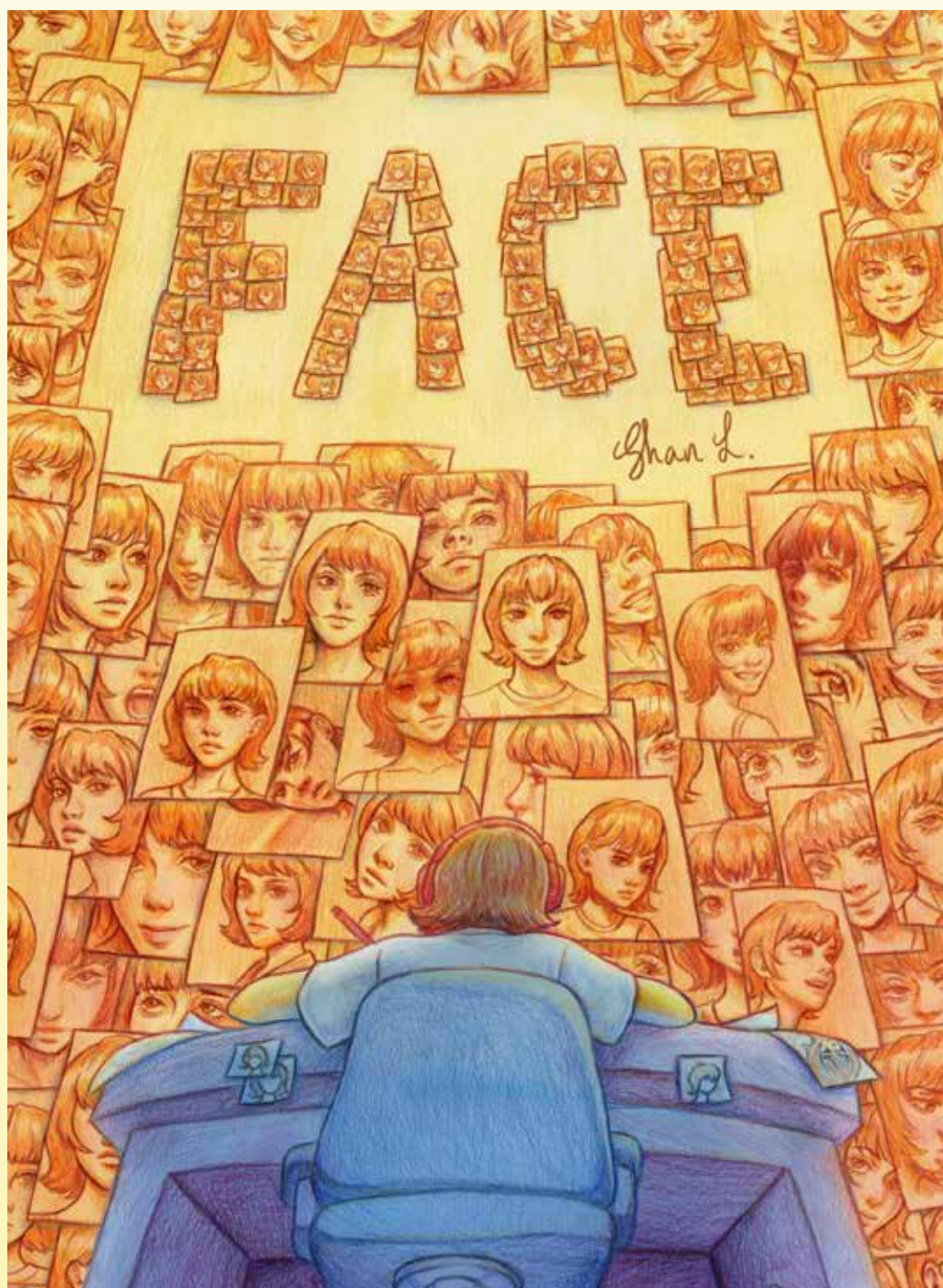
De **2e prijs** was voor **Fleur van den Berg**

Er waren **twee 3e prijzen**.

Die gingen naar: **Marieke van Ringen - Jan van Doorn en Mattijs Rijnboutt**

Alle winnaars hartelijk gefeliciteerd. En mocht je net naast de prijzen zijn gevallen?

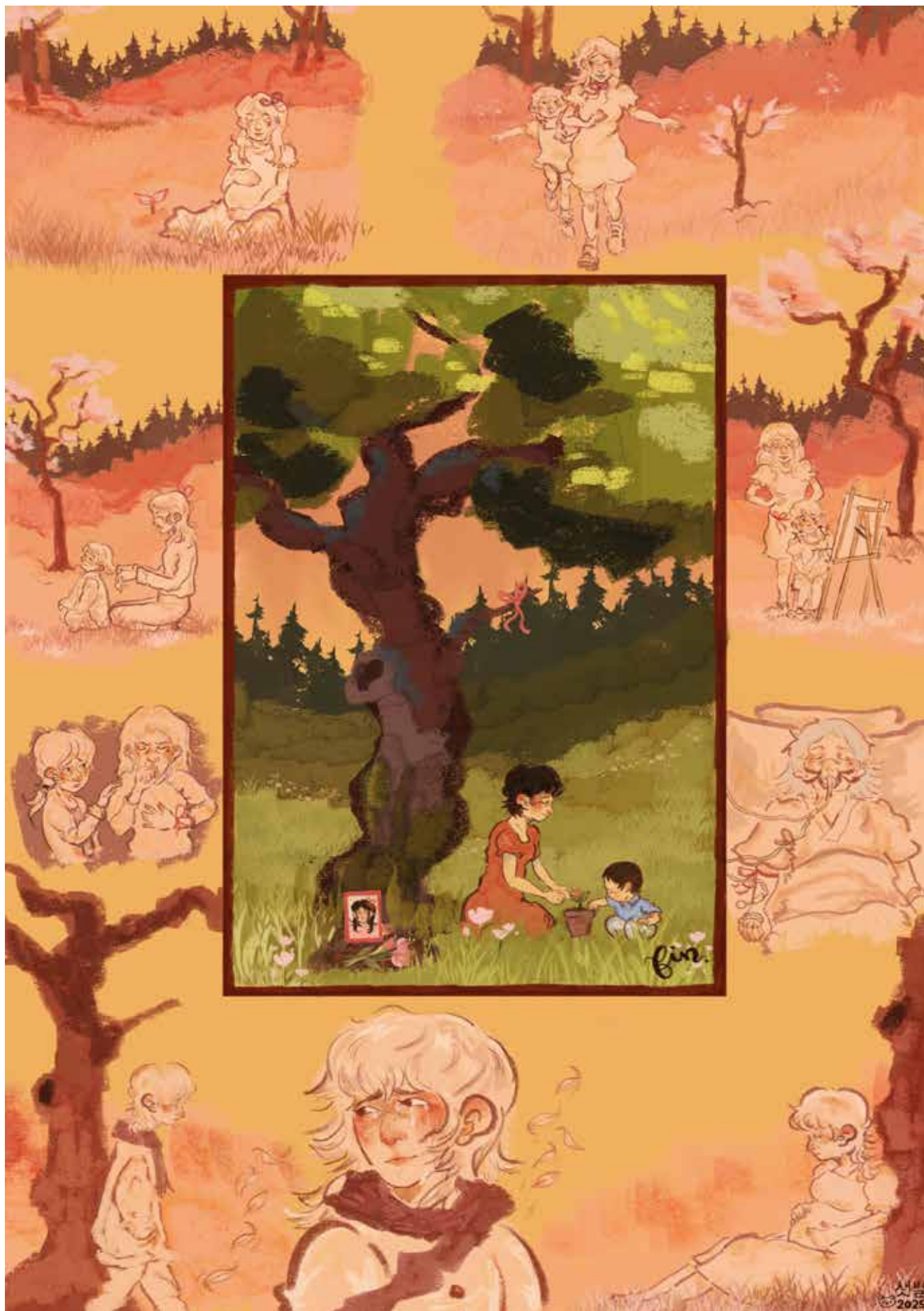
Gewoon weer meedoen! Wie weet ga jij de volgende keer met de 1e prijs aan de haal.

2e PRIJS

Fleur van den Berg

GRAND-EETCAFÉ DE MAJESTEIT

HOFSTRAAT 124-126
8261 BP KAMPEN
038-3338393
0647661919

GELEGEN OP HET HORECAPLEIN VAN KAMPEN
(DE PLANTAGE)

LUNCH DINER BORREL

WWW.GRANDCAFEDEMAJESTEIT.NL

DIVERSE GROEPSMOGELIJKHEDEN
ARRANGEMENTEN
EVENEMENTEN
MEER DAN 50 SPECIAALBIEREN

ZEKER ZIJN VAN EEN PLEKJE? DAN IS RESERVEREN GEWENST

NIEUW!

Lübecker Bocht

Het 5e deel van de avonturen
van Ridder Dolf
nu te koop in de (strip)
boekhandel, online bij de
bekende webshops of te
bestellen via
pear-productions.com

HEB JE ALLE DELEN?

LUNENBERG ADVOCATEN

Zakelijk betrokken, ongedwongen, persoonlijk én snel een oplossing vinden voor uw juridische vraagstuk. Dat is de uitdaging voor de specialisten van Lunenberg advocaten.

Arjan Kale

Jeroen van den Bos

Jurre Roossien

✉ Laan 33-1 8071 JG Nunspeet

☎ 0341 – 251 507

✉ Postbus 308 8070 AH Nunspeet

✉ info@lunenbergadvocaten.nl

HOOIJER & TUINMAN

specialist in vloer- en raambekleding

Tapijt, Gordijnen, Laminaat
Vinyl, Binnenzonwering
Vitrages, Karpetten

Oudestraat 209 Kampen

038-3325350

info@hooijerentuinman.nl

www.hooijerentuinman.nl

**SERVICE
KWALITEIT
ZEKERHEID**

DE HAGENPOORT
WITGOEDSPECIAALZAAK

EIGEN TECHNISCHE DIENST

Tel. 038-332 22 25

Oudestraat 231-235 Kampen

OOK HET ADRES VOOR INBOUWAPPARATUUR

HANS LEURINK
OPTIEK

**Tevens
optometrisch
onderzoek**

Oudestraat 228
8261 CA Kampen

Telefoon (038) 333 44 60
E-mail: marlinde@hansleurink-optiek.nl

UW VERLICHTINGSSPECIALIST

klaas

LICHT EN LAMPEN

Bezoekadres Oudestraat 8261 CX KAMPEN t (038) 333 55 66
Internet @ info@klaaslichtenlampen.nl w www.klaaslichtenlampen.nl

spelen
Intertoys
Kampen

feesten zingen / lezen tekenen

STEENGOED

IN SPEELGOED

leren verkleeden
rijden

dansen verzorgen

knutselen bouwen

皇城酒樓

Kota Radja

Chinees Indisch Restaurant

Geniet nu ook van onze heerlijke

Chinese Tapas

Di t/m do € 29,50 p.p.

Vrij t/m zo € 31,50 p.p.

Oudestraat 119-121, 8261 CK Kampen, Tel: 038-3324419

Heeft u wensen of vragen, bespreek het met ons.

F.-A. Breysse, De (vrijwel) onbekende tekenaar

Je komt ze nog weleens tegen bij de betere stripantiquariaten, die grote vierkante stripboeken met harde kaft. Of de latere heruitgaven met slappe kaft, ook vierkant van formaat. Ik heb het over de verhalen van Oscar en Isidoor. Spannende verhalen die zich afspeelden in Afrika of in de Himalaya. Er is ook een avontuur in Bretagne, met figuren in Bretonse klederdracht en met van die rare robotjes van ijzerdraad.

Bij oudere striplezers zal vast een nostalgisch lampje gaan branden. "Ach ja, dat waren nog 'ns spannende verhalen. Er zat ook veel humor in, met een aap en een hond die overal commentaar op gaven En dan die domme Isidoor die alles verkeerd deed..."

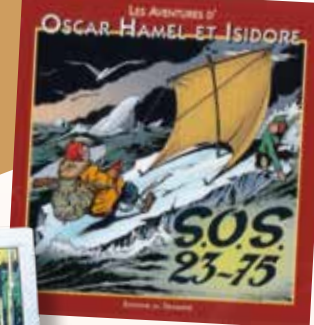
De boeken zijn door veel kinderen van toen, de jongere ouderen van nu, als het ware verslonden, maar weet nog iemand wie de schrijver/tekenaar is van die mooie verhalen? Zijn naam stond met mooie blokletters onderaan elke pagina: F.-A. Breysse. Behalve

de echte verzamelaars zullen maar weinig lezers van toen zijn naam nog kennen.

Frédéric-Antonin Breysse was iemand die niet graag in de publiciteit stond. Daar komt bij dat het vak van striptekenaar nauwelijks serieus werd genomen in de periode, zo tussen 1945 en 1955, waarin hij actief was. Er waren toen ook nog geen stripfestivals of signeursessies waar de lezers kennis konden maken met de mens achter de strip.

Strips waren voor consumptie en dan nog vooral voor kinderen of voor een enkele leesluie puber, daar moest je verder geen waarde aan hechten. Heel vaak werd bij publicatie niet eens de naam van de auteur vermeld.

Veel succesvolle tekenaars van toen zijn, net als Breysse, daardoor min of meer in de vergetelheid geraakt. Daar komt ook nog eens bij dat hij abrupt stopte met zijn succesreeks. Hij koos voor een beter

betaalde baan, maar dan wel een baan waarbij hij nog meer in de anonimiteit raakte.

F.-A. Breysse werd in 1907 in Lyon geboren. Als 16-jarige kwam hij in dienst van een drukkerij, waar hij de kneepjes van het grafische vak leerde en ook zijn eerste illustraties maakte. Met de aldus opgedane brede werkervaring, werd hij in 1940 hoofd van de tekenstudio van uitgeverij Fleurus, die o.a. het katholieke jeugdblad 'Coeurs Vaillants' uitgaf, een blad dat het beste te vergelijken is met onze 'Taptoe'. Met als groot verschil dat Coeurs Vaillants (in Frankrijk) los te koop was en de 'Taptoe' uitsluitend verspreid werd via de katholieke basisscholen.

In 1945 startte Breysse met de avonturen van Oscar Hamel, een jongeman die in eerste instantie nogal aan Kuifje deed denken. Ze zouden broers kunnen zijn. Oscar had weliswaar een zwarte kuif en zijn onafscheidelijk hond was geen terriër maar een eigenzinnige bulldog, toch zijn er meer overeenkomsten dan verschillen. Beide series werden gelijktijdig gepubliceerd in Coeurs Vaillants, je mag dus wel aannemen dat Breysse in die beginperiode goed naar het werk van Hergé heeft gekeken. Later liepen de verhalen en de tekenstijl steeds meer uit elkaar.

Het eerste avontuur van Oscar Hamel uit 1945 ('L'étrange aventure', het 'vreemde avontuur') is nooit in het Nederlands

verschenen en eerlijk gezegd hebben we er ook niet veel aan gemist. Breyse moet duidelijk zijn weg nog vinden in het verhalen vertellen en hoe goed de tekeningen ook zijn, ze zijn nog lang niet zo mooi en gedetailleerd als in de latere verhalen.

Oscar komt in dit eerste verhaal in een soort schaduwwereld terecht, is het een droom of beleeft hij het echt? Hij moet de strijd aanbinden met zijn dubbelganger die behalve in uiterlijk, volledig zijn tegenpool is. Oscar krijgt als een soort Gulliver op een afgelegen eiland te maken met een volk van vreemde kleine draadfiguurtjes. Zijn dubbelganger met het slechte karakter zet hem behoorlijk de voet dwars, maar Oscar ziet kans om alles ten goede te doen keren.

Het idee van die kleine mannetjes, die draadfiguurtjes, laat Breyse, zij het in aangepaste vorm, ook in andere verhalen terugkomen.

Het tweede verhaal rond Oscar en zijn hond Titus dat in 1947 in Coeurs Vaillants verschijnt is al een stuk beter. In 'Les conquérants de l'infini' volgen we onze helden en een verstrooide professor op een reis naar de maan. Hier wonen gevaarlijke draken, die het maanvolkje terroriseren. Dankzij Oscar keert, na de nodige spannende verwickelingen, ook hier de rust terug en kunnen onze maanreizigers de thuisreis aanvaarden.

Langzamerhand gaat Breyse zich beter thuis voelen in het genre. Zijn tekeningen worden steeds beter (kijk maar eens naar de ongekleurde originelen van zijn werk op deze pagina) en ook de verhaallijn wordt boeiender en minder fragmentarisch. Het derde verhaal uit 1949, dat in Nederland rond 1960 in Taptoe is verschenen, is een verhaal in twee delen. We gaan eerst naar de Sahara, waar de wetenschappelijke expeditie waar Oscar deel van uitmaakt door bandieten wordt overvallen. Na de nodige verwickelingen gaat het verhaal verder en komen we in het kielzog van Oscar op de bodem van de Atlantische Oceaan, waar een fabelachtige schat in een verzonken stad op onze vrienden ligt te wachten.

Met het volgende verhaal blijkt duidelijk dat Breyse zijn draai heeft gevonden.

In dit verhaal, 'De geheimzinnige gids', of 'L'oncle de Tchad' zoals de Franse titel luidt, maken we kennis met neef Isidoor en de chimpansee Cacahuète (Pinda), die in Nederland de naam Balbo krijgt.

De held en de komiek, het is een gouden combinatie die de reeks een geweldige opleving geeft. Breyse verdubbelt dit gegeven meteen. Het zet namelijk niet alleen de verstandige Oscar tegenover de stuntelige Isidoor, maar de onstuimige, vaak eigenzinnige hond Titus krijgt nu de slimme aap Balbo als partner. Samen zorgen ze voor de vrolijke noot. De twee kunnen het, ondanks allerlei schimpscheuten over en weer, uitstekend met elkaar vinden en geven regelmatig een goede draai aan het verhaal. Vanzelfsprekend is ook stuntelaar Isidoor, die al net zo'n gouden hart heeft als Oscar, goed voor de nodige grappen. Oscar blijft de verstandige held, recht door zee en door en door loyaal.

De volgende verhalen brengen ons van Groenland naar Bretagne, en van de Amazone via het meer van Evian aan de Zwitserse grens naar de Himalaya. Breyse is dan zowel als verteller als tekenaar op het toppunt van zijn kunnen. De verhalen zijn spannend, licht moralistisch, maar doorspekt met vriendelijke humor. Zijn tekeningen zijn bijzonder fraai, in een soort 'klare lijn' die hij volledig naar eigen hand zet en zich steeds verder verwijderd van de stijl van Herge. Op de afbeeldingen van de oorspronkelijke tekenplaten op deze pagina kun je zien hoe precies en gedetailleerd hij te werk ging.

Als in maart 1955 het tiende verhaal, 'Le secret du vultur totem' in Coeurs Vaillants wordt aangekondigd, zitten de lezertjes dan ook op het puntje van de stoel. De eerste pagina's zijn veelbelovend: een vliegtuig stort neer in de bergen, een overlevende van de crash zoekt wanhopig naar zijn verloren gewaande koffer, Oscar en Isidoor erven een ranch in Canada, alle ingrediënten worden in de eerste afleveringen klaargezet voor een nieuw onvergetelijk avontuur van Oscar, Isidoor, hond Titus en aap Balbo.

Maar dan..... In april, na 15 bladzijden, komt de redactie van Coeurs Vaillants met de mededeling dat het verhaal 'enkele weken' wordt onderbroken wegens ziekte van de auteur.

In werkelijkheid heeft de auteur, om welke reden dan ook, zijn werkgever, het blad en zijn lezertjes de rug toegekeerd. Is er ruzie geweest? Ging het om geld? Wat precies de reden van dit abrupte vertrek is, heb ik niet kunnen achterhalen. Breyse maakt de overstap naar Renault en wordt verantwoordelijk voor de persafdeling van de autofabrieken. Hier maakt hij o.a. een reclameblaadje voor de jeugd, Renault Junior.

Zijn nieuwe werkgever zal ongetwijfeld meer hebben betaald, maar het blijft een vreemde situatie, omdat Breyse een sleutelpositie had bij uitgeverij Fleurus. Naast zijn werk voor Oscar en Isidoor maakte hij veel illustraties en gaf hij leiding aan de tekenstudio waar het blad in feite op rustte. Bovendien heeft hij als illustrator enkele succesvolle, vaak herdrukte religieuze boeken gemaakt en begeleidde hij de uitgave van diverse boeken van anderen. We kunnen rustig aannemen dat zijn plotselinge vertrek voor problemen zorgde.

'Le secret du vultur totem' bleef dus liggen. Naast de al gepubliceerde 15 pagina's zijn er nog 5 ongepubliceerde pagina's van het laatste verhaal bekend. Breyse heeft zich er nooit om bekommerd

dat het verhaal onafgewerkt bleef. Ach, waarom zou hij ook? Hij was weg bij de uitgever van de voorgaande verhalen. Welke andere uitgever zat er te wachten op een nieuw verhaal in een bestaande reeks? Wie zat er nou echt te wachten op zo'n verhaaltje? De teleurgestelde lezers hadden zoveel alternatieven, dat ze Oscar en Isidoor vast snel zouden zijn vergeten.

Daar kwam nog bij, als zijn dagtaak was volbracht had hij echt geen behoefte om thuis achter de tekentafel te kruipen om het verhaal af te maken. Bovendien had hij in zijn nieuwe baan volop de gelegenheid om zich uit te leven met nieuwe technieken. Hij zag zichzelf als ambachtsman, hij deed zijn werk en dat was het dan.

Uitgeverij Fleurus, die alle publicatierechten had, verkocht de volledige verhalen aan katholieke jeugdbladen buiten Frankrijk en bracht er boeken van uit.

In Nederland verscheen Oscar een tijdje in Taptoe, maar vooral dankzij de zes boeken die Uitgeverij De Spaarnestad tussen 1959 en 1964 uitgaf, het vierde t/m het negende verhaal, zijn Oscar en Isidoor in het geheugen van veel stripelezers blijven hangen. Die boeken vielen ook wel goed op, net als de Franse versie in groot vierkant formaat met harde kaft. Een voor Nederland, zeker in die tijd, ongekende luxe presentatie van stripverhalen. De zes boeken werden in de jaren '80 door Oberon herdrukt, nu met slappe kaft.

De eerste drie avonturen van Oscar (nog zonder Isidor) zijn indertijd niet in boekvorm uitgebracht, niet in Frankrijk en daarom ook niet bij ons. Pas in de jaren '90 van de afgelopen eeuw komt in Frankrijk Les Éditions De Triomphe met een mooie heruitgave van deel 4 t/m 9. Voor het eerst komt er in dezelfde uitvoering nu ook een boekuitgave van de eerste drie verhalen. Die (her)uitgave is inmiddels ook allang weer uitverkocht en verzamelaars moeten diep in de buidel tasten om nog een exemplaar te bemachtigen.

Er was dus geen door Breyse getekende voorplaat van de eerste drie delen, omdat die nooit in boekvorm waren verschenen. Grappig detail: Les Éditions De Triomphe liet voor deel 2, 'Les conquérants de l'infini',

niemand minder dan Yves Chaland een mooie voorplaat ontwerpen in de stijl van Breyse. De voorplaten van deel 1 en 3 zijn samengesteld uit plaatjes uit het verhaal.

In Nederland was trouwens al in 1982 dat tweede verhaal als 'De strijd tegen de maandraken' in een (lelijke) illegale zwart/wit uitgave uitgebracht. De plaatjes zijn verkleind en in plaats van de gebruikelijke 4, staan er nu 5 stroken op iedere pagina. Ook heeft dit boekje niet de bekende vierkante vorm van de legaal uitgebrachte delen, maar moet het doen met een armoedig A4 formaat met slappe kaft.

Uitgeverij Oberon, die beschikte over de rechten voor Nederland, bracht in deze periode juist een heruitgave uit van de in de jaren '50 en '60 verschenen titels. Als 'paniekreactie' koos Oberon ervoor om deze piratenversie integraal over te nemen, en in dezelfde armzalige, verminkte uitvoering, maar nu legaal, uit te geven. Het was de goedkoopste oplossing en de 'piraten' werden van de markt gedrukt. Toch blijft het jammer, ze hadden het beter niet kunnen doen, want nu kent een groot Nederlands publiek alleen die onaanzienlijke versie. Het verhaal en de oorspronkelijke tekeningen verdienen beter.

Dapper

Foodcafé

PLANTAGE 3 8261 BV KAMPEN

Een nieuw
stripblad!

Uitgever Leon Verhoeven heeft een aantal enthousiaste stripmakers om zich heen verzameld die met elkaar een nieuw stripblad samenstellen: Comics & Ko.

De eerste afleveringen zijn al verschenen en het moet gezegd, dit is een blad waar meniggen blij van wordt.

Vier keer per jaar een blad van maar liefst 60 pagina's, boordevol strips van zowel gevestigde namen als startende stripmakers, met artikelen, interviews, zelfs een recept, en nog veel meer. Naast trekpleister Paling & Ko van Ibanez, vinden we bijvoorbeeld een nieuw verhaal van Ambrosius, 'Missy & Elliot', 'Andersman' van Ralph Dikmans, Peer de Plintkabouter, 'De boys van de zaak' van Pieter Hogenbirk, Bas & de Belhamels en nog veel meer.

Voor € 32,95 heb je al een jaarabonnement (4 nummers en een special), maar Comics & Ko is ook in de losse verkoop te verkrijgen voor € 6,95 per nummer. Een veelbelovend blad en een regelrechte aanrader, al was het alleen al omdat we er weer een podium voor striptalent bij hebben.

CARWASH KAMPEN

OOK BIJ CARWASH:

DOGWASH Geef je hond een heerlijke wasbeurt terwijl je auto wordt gewassen.

KOM VERHALEN HALEN

tip!
Bekijk ook
de wisselende
tentoonstellingen
binnen én buiten bij
De Stadskazerne.

De Stadskazerne is tot de nok gevuld met verhalen. Over (heel) vroeger, over fantasie, familiegeschiedenis, lokale verhalen, maar ook met cursussen, lezingen en toeristische informatie en tentoonstellingen. Er is altijd wat te doen!

In De Stadskazerne vind je:

- ◆ Bibliotheek Kampen
- ◆ RTV IJsselmond
- ◆ Gemeentelijke archeologie
- ◆ Historische vereniging Jan van Arkel
- ◆ Stadsarchief Kampen
- ◆ Tourist Information Kampen
- ◆ Informatiepunt Kampen
- ◆ Speel-o-theek Kampen

Met onze activiteiten verbinden we mensen met én aan elkaar. Veel van de activiteiten zijn gratis. Ons historische gebouw is sowieso een bezoek meer dan waard. Wanneer kom jij verhalen halen?

→ Destadskazerne.nl • Oudestraat 216 • 038-202 2325

Het Ikonenmuseum Kampen, daar moet je toch echt naar toe...!

Eind vorig jaar vierden we het 20-jarig jubileum van het Ikonenmuseum Kampen.

Dat ging natuurlijk met het nodige feestgedruis gepaard, want er viel ook echt wel iets te vieren.

Het museum werd opgericht als een particulier initiatief, met als uitgangspunt de collectie ikonen van de familie Heutink uit Genemuiden.

Op zoek naar een geschikte museumlocatie kwamen de initiatiefnemers in Kampen terecht. Hier kon het monumentale pand bij de Botermarkt betrokken worden, een onderdeel van het enorme oude

kloostercomplex waar in de Middeleeuwen Franciscaner monniken zieken verpleegden.

De oorspronkelijke collectie werd ondergebracht in de 'Alexander Stichting' en in de loop van de jaren uitgebreid met diverse belangrijke schenkingen en interessante aankopen. Inmiddels is het museum in

Kampen het enige gespecialiseerde ikonenmuseum in de Benelux en beschikt het, met meer dan tweeduizend unieke stukken, over de grootste collectie ikonen van heel West-Europa.

Daarnaast is er een prachtige collectie lakdozen te bezichtigen en een weergaloze verzameling Byzantijnse kunst, met voorwerpen die teruggaan tot de 4e eeuw.

Anders dan vaak wordt gedacht, is het Ikonenmuseum Kampen niet specifiek een religieus museum. Natuurlijk, op de ikonen zijn heiligen afgebeeld die je soms nogal indringend aankijken, of voorstellingen uit de Bijbel, maar je wordt er vooral ondergedompeld in een heel bijzondere, warme artistieke wereld.

Wie de moeite neemt om een ikoon eens nauwkeurig van dichtbij te bekijken, ziet met hoeveel liefde en vakmanschap deze afbeelding is opgebouwd. Dit kunstzinnige aspect boeit daarom ook mensen die niets van ikonen of geloofszaken weten.

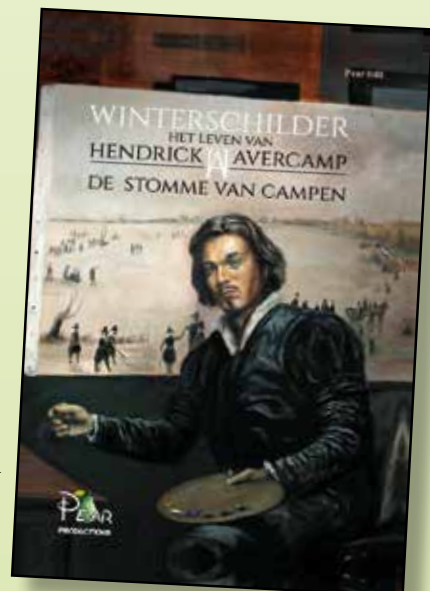
Een bezoek aan het Ikonenmuseum is bovenal een artistieke ervaring, nog versterkt door de regelmatig wisselende thematentoonstellingen, of bijvoorbeeld de tentoonstelling met werken van kunstenaar Henk Helmantel die in de Timmertoren te bewonderen zijn.

Dan zou ik nog bijna de gast-tentoonstellingen vergeten, zoals onlangs de originelen van het boek 'Waar Welbevinden Woont' van Henk Jans. Of een tijdje geleden de tentoonstelling van originele stripplaten. Ook worden regelmatig speciale exposities verzorgd door studenten of scholieren die bijvoorbeeld hun persoonlijke visie op Ikonen in beeld brengen, met een vaak verrassend resultaat.

Er wordt dit najaar door het Ikonenmuseum ook ingehaakt op 'De Winter van Avercamp', de grote internationale expositie waarmee de heropening van het Stedelijk Museum gevierd wordt. Heel de stad doet mee, en in het Ikonenmuseum zal een bijzondere tentoonstelling te zien zijn van werk van Dmitry Yakhovski, de kunstenaar die alle afbeeldingen maakte voor de graphic novel 'De Winterschilder', waarin de levensloop van de 'Stomme van Campen' uit de doeken wordt gedaan.

Foto's: Cas Vlaanderen

Avercamp, bekend als 'De Stomme', werd vooral beroemd door zijn zeer gedetailleerde winterlandschappen waar op bijna elke vierkante centimeter wel een tafereeltje te ontdekken valt, maar hij heeft zoveel meer werk nagelaten. In het boek en op de tentoonstelling is een weergave van verschillend werk te zien, gemaakt via het penseel van Dmitry Yakhovski.

En mocht je, bijvoorbeeld na zo'n verrassende wandeling door het museum, besluiten om Vriend van het Ikonenmuseum te worden, dan kan dat natuurlijk ook. Voor een klein bedrag krijg je minimaal twee keer per jaar een uitgebreid Magazine met heel veel informatie, je wordt uitgenodigd voor de opening van nieuwe exposities en natuurlijk

help je mee aan de instandhouding van het prachtige museum. Bovendien krijg je een mooi welkomstgeschenk. Als dat allemaal niet voldoende reden is om je op te geven, weet ik het ook niet meer. Een berichtje naar hr.hooiveld@ziggo.nl is voldoende.

Alles bij elkaar voldoende redenen om eens over de drempel te stappen bij het Ikonenmuseum. Je zult versteld staan, dat belooft ik je. En lukt het niet tijdens het Stripspektakel omdat je tijd toch al zo krap is voor alles wat je wilt zien, dan kom je toch gewoon op een andere dag terug.

Het museum is van dinsdag t/m zaterdag geopend van 11.00 tot 17.00 uur. O ja, met de museumkaart kom je er ook nog eens gratis in.

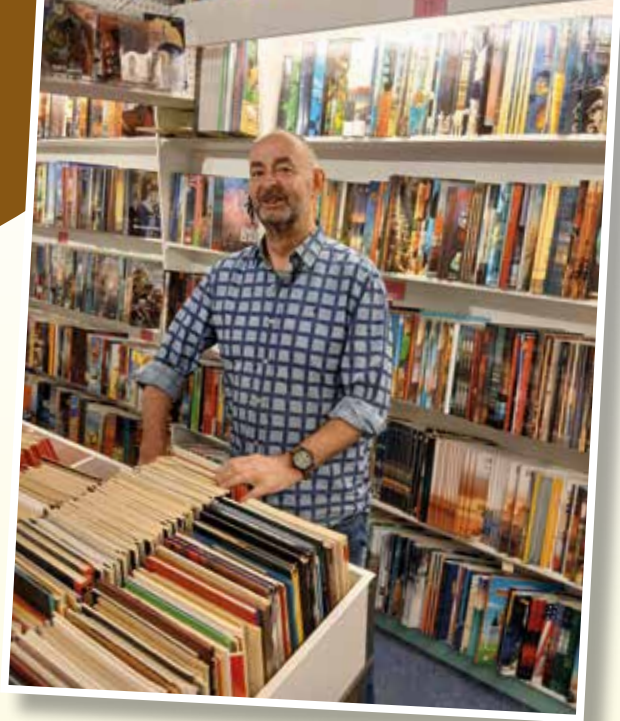

Juwelier Jack Tausch

S I N D S 1 9 3 0

Oudestraat 81 - 8261 CH Kampen

33 jaar De Fantast Een stripspecialzaak waar Kampen trots op is

Al 33 jaar is Kampen een stripwinkel rijk. En wát voor een stripwinkel! Een paradijsje voor iedere stripverzamelaar en striplezer. 'Voor elk wat wils', is van het begin af aan het motto geweest van Jan Heinecke, trotse eigenaar van Stripspecialzaak De Fantast. Dat betekent dat hier niet, zoals je vaak ziet, de nadruk ligt op de persoonlijke voorkeur van de eigenaar. De Fantast biedt een breed aanbod, van Amerikaanse comics tot 'mainstream' strips als Asterix of Suske & Wiske, en daar tussendoor alle mogelijke schakeringen van graphic novels en manga tot gelimiteerde verzamelaarsuitgaven van small press uitgeverijtjes.

Dat brede aanbod, maar natuurlijk nog niet in de hoeveelheid van nu, was er al toen Jan samen met zijn vriendin Arjanne in september 1993 met de winkel begon in een klein pand aan de Burgwalstraat 16. Jan had daarvoor in Zwolle een stripwinkel gerund voor iemand die 'het avontuur wilde aangaan' maar die al snel terugschrok van het werk dat dit met zich meebracht. Jan schrok daar niet voor terug en opende zijn eigen zaak.

'De Fantast' was een goede naam voor die nieuwe zaak, maar de eigenaar bleek geen fantast, want behalve fantasie kwam er behoorlijk wat doorzettingsvermogen kijken bij het plan om een eigen specialzaak te beginnen. Veel klanten kwamen 'nog snel om hun favoriete series compleet te maken, want een stripwinkel in Kampen zou het vast niet lang volhouden'.

Maar Jan hield vol. Na een paar jaar kon hij verhuizen naar het grotere pand aan de Burgwalstraat 7, waar de winkel nog steeds gevestigd is. Het avontuur werd een succes dat nu al 33 jaar duurt. Nu is het algemeen bekend dat achter het succes van de meeste mannen een vrouw staat, in het geval van Jan is het zijn vriendin Arjanne, die niet alleen medeoprichter is, maar ook een belangrijk aandeel heeft in het reilen en zeilen van de winkel.

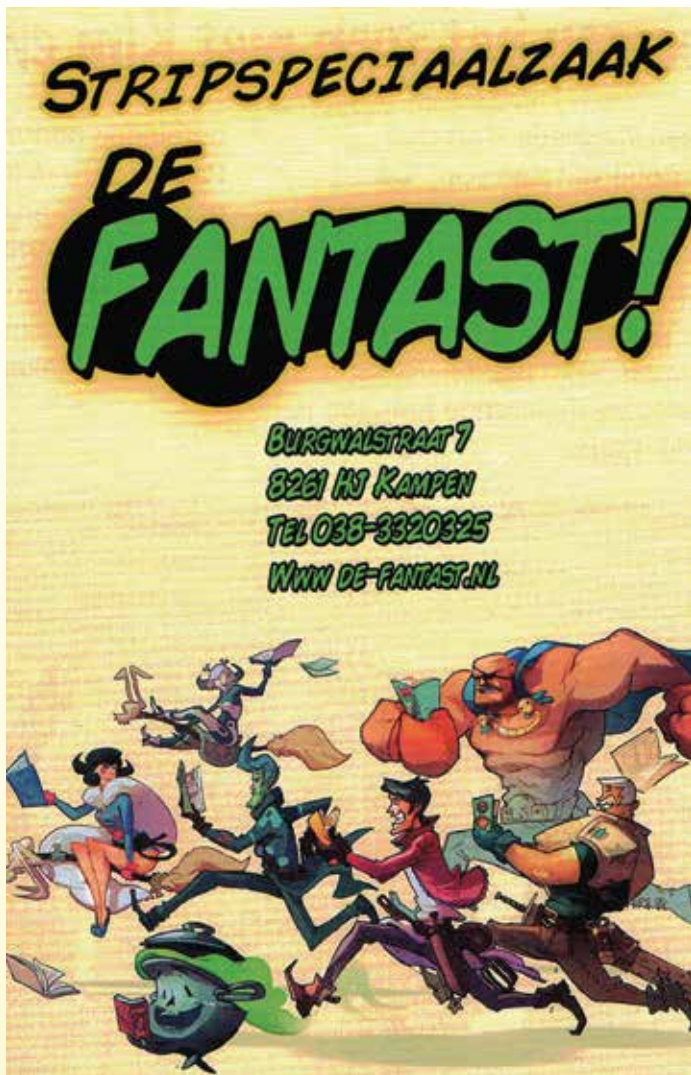
Ik spreek Jan op een rustig moment in zijn goedgevulde winkel. We hebben het over die beginjaren.

Er kwam toch behoorlijk wat moed bij kijken om in 1993 met een stripwinkel in Kampen te beginnen. Kampen was toen nog lang niet zo'n stripstad als het tegenwoordig is, met het drukbezochte Stripspektakel.

Dat klopt, maar ik had gelukkig van het begin af aan een aantal vaste klanten, die weer aan anderen vertelden wat er bij mij allemaal te vinden was. Ik wist al snel wat hun favoriete series waren en daar kon ik de inkoop op aanpassen. Als je tegen een klant moet zeggen dat hij een week moet wachten op de nabestelling, ben je hem eigenlijk al kwijt. Op dezelfde manier werk ik nog steeds. Natuurlijk is het soms een gok, maar over het algemeen gaat dat prima.

Dan praat je natuurlijk over de gegarandeerde bestsellers, zoals Asterix of Suske & Wiske?

Asterix wel, of Thorgal of Lucky Luke, maar veel van wat lange tijd 'mainstream' was, blijft nu toch wel achter in de verkoop. Suske & Wiske bijvoorbeeld. De spin off 'Amoras' loopt misschien wel beter dan de hoofdserie. Die is voor veel vaste lezers toch een beetje te simplistisch geworden, met een leuk idee dat nauwelijks wordt uitgewerkt omdat er alweer een nieuw verhaal in de wachtrij staat. Bij Amoras heb je tenminste nog een verhaal, een avontuurlijke plotwending, misschien toch op een volwassener publiek gericht.

Hoe staat de stripwereld er volgens jou voor in deze tijd? Veel oudere succesvolle tekenaars zijn ons ontvallen, recent nog Hermann, die toch ook goed was voor bestsellers. Nemen anderen hun plaats over? Met andere woorden, is er hoop voor de toekomst van de strip?

Er is zeker hoop voor de toekomst. Denk alleen al aan het succes van manga. Het leek een uit Japan overgewaaid cult die snel voorbij zou gaan, maar kijk eens hoe populair manga is en hoeveel tekentalent het heeft opgeleverd. Ik noem alleen al Aimée de Jongh die internationaal is doorgebroken met haar graphic novels, of Marissa Delbressine die heeft bewezen dat ze als allround tekenaar niet alleen manga, maar ook de traditionele tekenstijlen beheerst. Of Renée Rienties die enorm succes heeft met haar strips over de Vlaamse superster Camille. En dan zijn er natuurlijk ook heel veel jonge tekenaars die zich met veel succes op de 'oude' stijl werpen. Wel op een eigentijdse manier, maar leunend op de 'oude meesters'.

Op het moment dat ik wil vragen of de klanten van De Fantast voornamelijk uit Kampen komen, komt er iemand binnen uit Lelystad. Inmiddels een vaste klant die regelmatig de trein naar Kampen-Zuid neemt en met de bus naar de binnenstad gaat om nieuwe leesvoorraad in te slaan in de welvoorzene stripwinkel.

Er ontspint zich een leuk gesprek, waarbij vooral duidelijk wordt dat deze verzamelaar de vriendelijke behandeling bij de speciaalzaak in Kampen minstens zo belangrijk vindt als het grote aanbod. Hij kan net zo gemakkelijk naar Amsterdam of een andere stad reizen, maar hier vindt hij niet alleen wat hij zoekt, maar ook een stukje gezelligheid.

Zo krijg je dus vaste klanten, die ook nog eens uit alle windstreken komen.

Maar nu heb ik toch nog een laatste vraag. Waarom vier je nu juist het 33-jarig bestaan? Dertig of vijfendertig jaar lijkt toch logischer? Dat wordt vaker gevraagd. Met dertig jaar zaten we nog in de naweeën van de corona en voor vijfendertig moet je nog zo lang wachten. Nee, drieëndertig klinkt lekker. Vanaf september hebben we 33 dagen lang aanbiedingen en leuke acties.

Dat klinkt veelbelovend, alvast iets om naar uit te zien. Bedankt voor het leuke gesprek, Jan. Gefeliciteerd met je 33-jarig jubileum en veel succes gewenst. We zijn blij met zo'n uitgebreide stripspecialzaak in Kampen.

BEN JIJ EEN EGTE STRIPLEZER?

Echte striplezers hebben een goed inlevingsvermogen. Ook als er weinig of geen tekst is, begrijpen ze wat het plaatje wil vertellen.

Laten we eens testen of jij een goede striplezer bent.

Alleskunner **Dmitry Yakhovski** maakte op scenario van **Paul Reichenbach** een stripje met de sympathieke Kamper brugklassers **Kim en Eddy**.

In dit stripje staat geen tekst. Toch is het verhaal goed te volgen.

Of niet?

Zet jouw uitleg van het verhaal in een mail. Kort of lang, met of zonder teksten die de personen volgens jou zeggen. Helemaal zoals je zelf wilt.

Stuur die mail naar **pearkampen@gmail.com** en je maakt kans op een pakket van drie leuke stripboeken.

We letten vooral op originaliteit, dus vertel het verhaal zo leuk mogelijk.

De winnaar wordt getrokken uit de (leukste) inzendingen. De uitslag is bindend, er kan niet over worden gediscussieerd

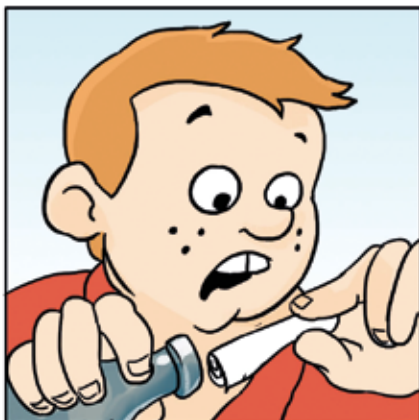
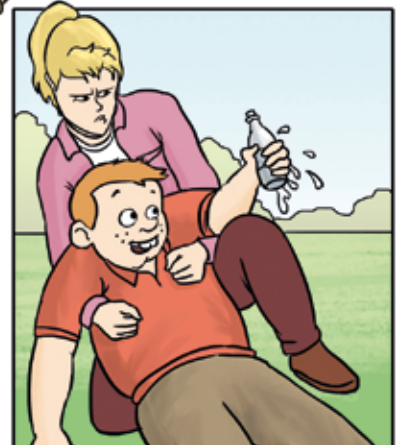
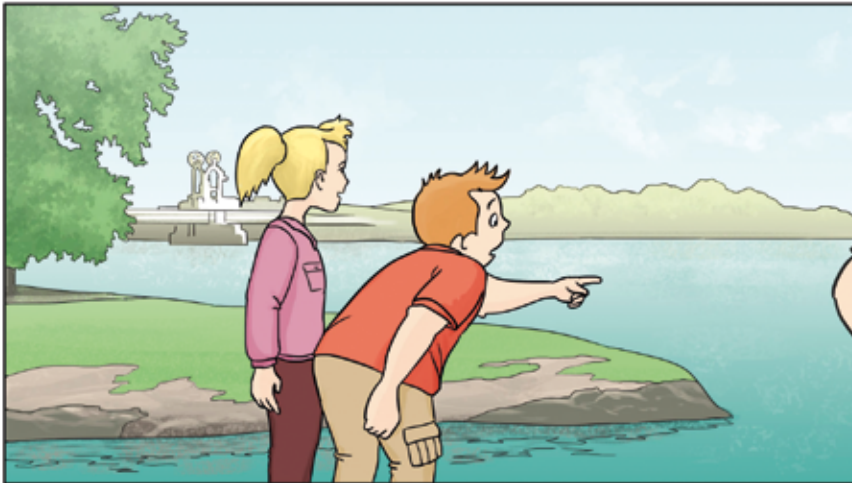
Mevrouw Vastgoed
Makelaardij

WIJ HELPEN JOU JE THUIS TE CREËREN

VERKOPEN - AANKOPEN
TAXEREN - CREËREN

038 - 2302785 INFO@MEVROUWVASTGOED.NL WWW.MEVROUWVASTGOED.NL

DE AVONTUREN VAN KIM EN EDDY

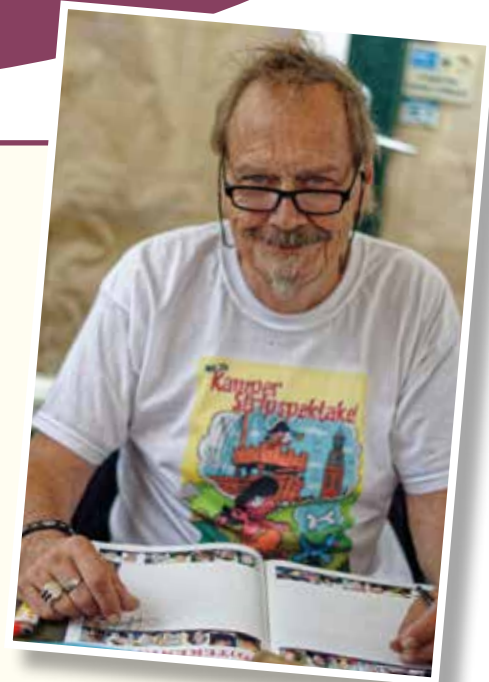
Herinneringen aan een goede vriend

Een persoonlijk in memoriam voor Eric De Rop

Dit jaar moeten we een dierbare vaste deelnemer aan het Kamper Stripspektakel missen. Eric De Rop, jarenlang vaste inkerter voor Paul Geerts, inkerter van diverse topseries van Studio Vandersteen, tekenaar van Schanulleke, een Suske & Wiske spin-off die hij samen met Patty Klein maakte, cartoonist voor 't Pallieterke, tekenaar van zoveel meer. Samen maakte we de gag-serie Bas en de Belhamels en aan die samenwerking met deze fantastische tekenaar en prachtig, humorvolle mens heb ik de beste herinneringen.

Aan onze samenwerking kwam een abrupt einde. We hadden nog zoveel ideeën, maar Eric kan ze niet meer uitwerken. Van Giorgio Bitsis kreeg ik een prachtige tekening die de situatie mooi en ontroerend in beeld brengt. Hartelijk dank, Giorgio, ook dat ik de tekening mag plaatsen.

Kort na het overlijden van Eric heb ik onderstaand persoonlijke 'in memoriam' geschreven. Het is – in iets andere vorm- eerder geplaatst in Stripnieuws.

Op de eerste dag van oktober 2025 is Eric De Rop overleden. Levensgenieter, fantastische tekenaar, gezelschapsmens, gezellige prater en vooral goede vriend.

Daags tevoren kreeg ik een berichtje dat hij in het ziekenhuis was opgenomen en dat het er niet goed uitzag.

Eric, de man die categorisch weigerde om naar een dokter te gaan, was in het ziekenhuis opgenomen. Dat kon maar een ding betekenen, dat hij de strijd had opgegeven.

Al heel lang had hij pijn, waar hij met vertrokken gezicht grapjes over maakte, soms kregel werd, vooral als anderen zeiden dat hij naar de dokter moest, maar hij liep er mee door en bleef fantastisch werk leveren.

En fantastisch werk was het! Zijn tekeningen oogden eenvoudig en open, maar de goede kijker ziet er zoveel raffinement en vakmanschap in. Geen overbodige details in de achtergronden, maar trefzekere lijnen die een volledige suggestie oproepen. Vriendelijke karakters, waarbij kinderen ook echt kinderen zijn en volwassenen volwassen.

Wat was het prettig samenwerken met Eric!
Jarenlang was hij de vaste inkerter van Paul Geerts, die

nog altijd zijn respect en bewondering voor het werk van Eric niet onder stoelen of banken steekt. Uit die samenwerking groeide een vriendschap voor het leven. Regelmatig gingen ze samen, met Eric's vrouw Mayela, uit eten of bij elkaar op bezoek. Collega's, die elkaar heel wat verhalen konden vertellen en herinneringen ophaalden van het werken op de studio van Willy Vandersteen, met vrolijke anekdotes en mooie herinneringen aan collega's zoals Karel Biddeloo.

Die status had ik (nog) niet bereikt, daarvoor kenden we elkaar niet lang genoeg, maar wel heb ik na afloop van stripbeurzen zoals het Kamper Stripspektakel of het festival van Knokke-Heist urenlang op een terras zitten praten bij een goed glas, want gezelschapsmens Eric wilden nog lang niet gaan slapen. Gesprekken over van alles en nog wat, sterke verhalen, anekdotes, alles kwam voorbij. Tijdens zo'n late-avondgesprek is ook het idee voor Bas en de Belhamels geboren. Dat is te zeggen, ik liep allang rond met een idee voor een familiestrip, maar er is meer nodig dan een idee om een reeks op te starten.

Eric was direct enthousiast, zag het helemaal zitten. Iets in de trant van Bollie en Billie van Roba, één van zijn idolen. Een thuiswerkende vader, een moeder die eigenlijk nooit in beeld kwam omdat ze buitenshuis werkte, twee jochies van onbestemde leeftijd en een ondeugende hond. Als tegenhanger de burens, een werkschuwe man met telkens nieuwe hobby's, ook een buitenshuis werkende moeder met een verantwoordelijke baan, twee schatten van meisjes en een kat. Over de namen waren we het snel eens. Vooral Jessie en Jassie voor de twee meisjes vond hij een gouden vondst. Lachen! Voorpret van hoe het er allemaal uit ging zien! Groot enthousiasme, zoals alleen Eric dat tentoon kon spreiden.

Ik stuurde uitgewerkte grappen van telkens zes plaatjes, compleet met beschrijving van decor en de dialogen. Meteen maar ruim genoeg om er een album van te maken.

Die eerste keer was er af en toe wat telefonisch overleg nodig, maar Eric voelde precies aan wat ik bedoelde en bracht het feilloos in beeld, met steeds exact de juiste visuele benadering van de pointe. Wat een samenwerking! Alsof we dat al jaren zo deden.

Het eerste boek was sneller voltooid dan we beiden dachten. Het smaakte naar meer, vooral toen de eerste druk snel uitverkocht raakte.

Ik vertelde over een vakantie die Anja en ik, aangelokt (misleid?) door een 'onweerstaanbare aanbieding' een keer hadden doorgebracht in een uitgeleefde stacaravan op een aftands recreatieterrein. Na de eerste schrik zagen we er al snel de humor van in en het inspireerde me voor een flink aantal grappen. Grappen met een hoog 'Bas en de Belhamels' gehalte, vooral ook door de in ruime mate aanwezige luidruchtig spelende kinderen. Eric zag meteen de mogelijkheden, voegde er zelf nog het een en ander aan toe, en zo kwam 'Bas en de Belhamels op vakantie' tot stand.

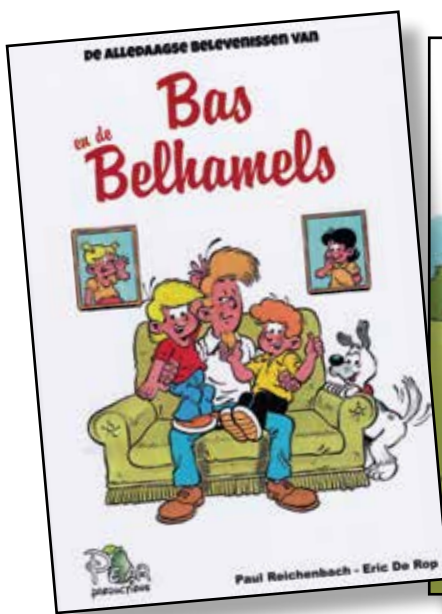
Ook dit tweede boek deed het goed in de winkels en op beurzen en vertrouwend op mijn persoonlijke credo 'met drie heb je een reeks' besloten we dat er snel een derde boek moest komen.

"Eric, jij tekent graag dieren, is het niet?" "Ja, dat vind ik altijd wel plezant om te doen."

"Ik heb al wat grappen met dieren in de hoofdrol. Wat dacht je van 'Dierenvrienden' als titel en rode draad van het boek?"

De rode draad was, dat Job en Joep met kinderlijk idealisme en met volle overtuiging geld wilden verdienen voor 'de verwaarloosde dieren van Zuid-Patagonië'. De buurmeisjes waren meer begaan met het lot van de kinderboerderij in de buurt.

Toen 'Dierenvrienden' van de drukker kwam, belde Eric me emotioneel: "Dit is het beste werk dat ik ooit heb gemaakt." Dat dit en het 'bijenboek', dat ongeveer gelijktijdig verscheen zijn

laatste boeken zouden zijn, kon niemand op dat moment weten. Ja, misschien toch Eric zelf wel, want hij moet al heel lang geweten hebben dat het niet goed ging. Eerlijk gezegd denk ik achteraf dat die emotionele reactie op het boek hier mee te maken had.

Toch waren er alweer plannen voor een vierde deel, want ja, nu hadden we toch een reeks. 'Wat een familie' zou het heten, met allerlei grappen over situaties met familieleden van Bas en van de burens. Zoals in de voorgaande delen zou Eric ook zelf grappen inbrengen en uitwerken. Ik vertelde al een paar ideeën, over nonkel Gaston die een verwoed hengelaar was, over de rommelzolder van opa en oma, waar Bas een oud schilderij vond dat toen het werd schoongemaakt heel iets anders voorstelde. Over... nou ja, zo nog wat van die kleine, alledaagse voorvallen die grappig uitvallen als je ze in beeld brengt. Eric was als altijd enthousiast, maar, zei hij er bij, ik teken alleen als ik goesting heb. Het kan dit keer wat langer duren....

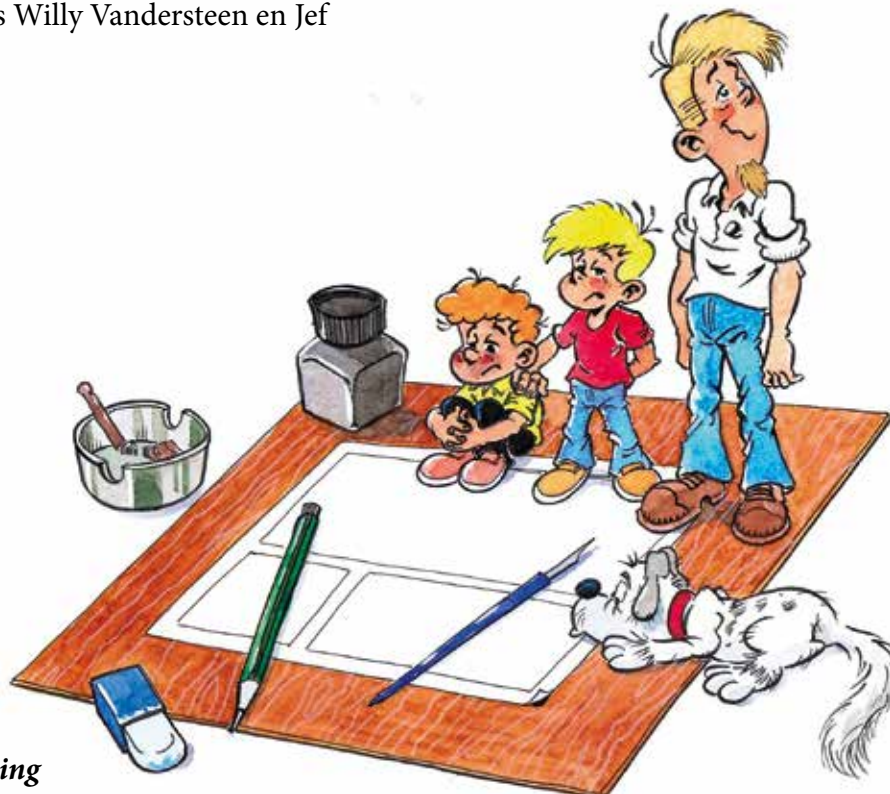
Helaas, een vierde boek zat er voor Eric niet meer in.

Ik denk dat de dood het einde is, maar nu hoop ik toch zo dat ik ongelijk heb en dat Eric in een gezellig hoekje van de hemel aan tafel zit en zijn sterke verhalen en anekdotes vertelt zoals hij dat alleen kan. Als gangmaker van een luidkeels lachend, rumoerig gezelschap, met zijn idolen Franquin, Roba, zijn leermeesters Willy Vandersteen en Jef

Nys, en nog een stel van die 'belhamels' die ons leven zoveel kleur hebben gegeven. Met een goed glas in de hand en zijn onafscheidelijke sigaartje. Eric, ik gun het je toch zo.

Bedankt voor je vriendschap, de gezelligheid en de hartelijke samenwerking. Bedankt dat je je grote talent wilde inzetten voor een ideetje van mij. En lieve Mayela, ook jij uit de grond van mijn hart bedankt. Jij die zoveel jaar zo goed hebt gezorgd voor Eric, hem zoveel liefde hebt gegeven, ook als hij koppig was en niet naar je goede raad wilde luisteren. Eric heeft heel veel van je gehouden, iedereen in zijn omgeving wist dat. Probeer daar de kracht en sterkte uit te putten die je nu zo hard nodig hebt. Je staat er niet alleen voor, Eric's vrienden zijn jouw vrienden.

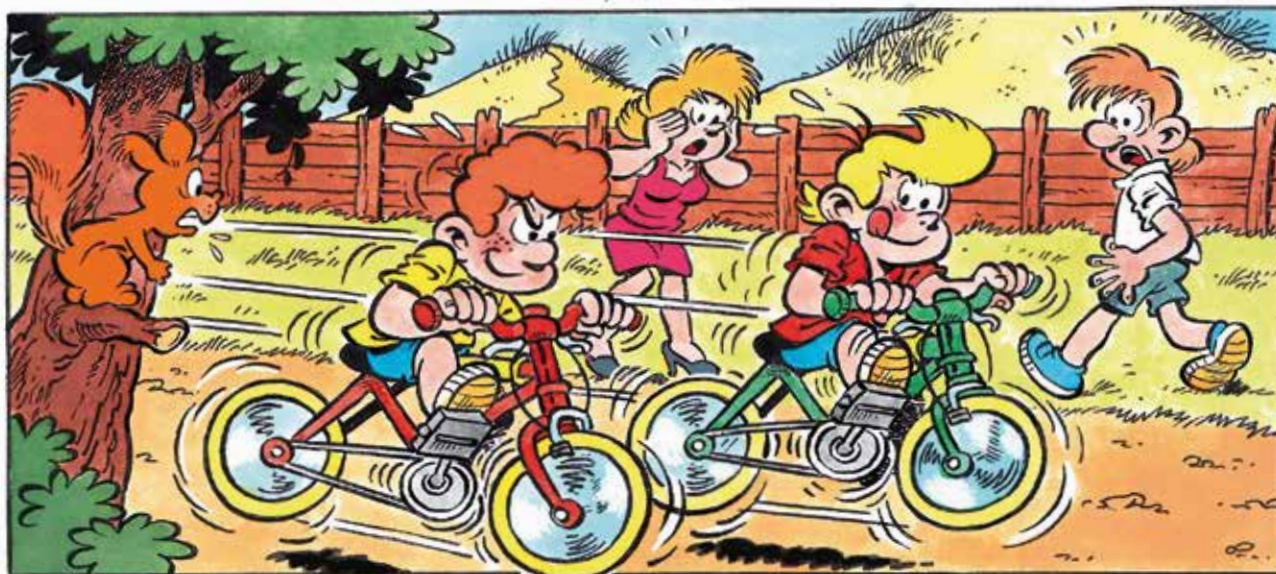

*Hommagetekening
door Giorgio Bitsis*

HET KAN NOG NET

Tekst: Paul Reichenbach Tekeningen: Eric De Rop

Uit: *Bas en de Belhamels 2 - Op Vakantie!*

© Pear Productions

ISBN 9789078718574

Nico Schuurman Ferry Segers

Hennie Vaessen

Aloys Oosterwijk

Danker Jan Oreel

Franky Drappier

Ron van Riet

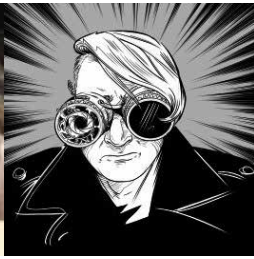
R@lph Dikmans

Wilma van den Bosch

Dinie de Zeeuw

Irene Berbee

Colourbee

Dirk van der Auwera

Nelleke Haverhals

Meinder Buynink

Steve Van Bael

Rutger Gret

Yan Gevuld

Gerard Leever

Wilbert van der Steen

Romano Molenaar

Esther van de Bund

Marissa Delbressine

Mark van Herpen

Patrick Van Oppen

Hoera! 30 nieuwe avonturen van Kiki en Sammy!

Na het succes van *De fantastische wereld van Kiki en Sammy*, is er nu het vervolg *De waanzinnige avonturen van Kiki en Sammy*.

Een bundel met 30 nieuwe verhalen vol fantasie. In dit magazine zetten we graag een paar van de prachtige illustraties van Stefani Buijsman in the spotlights.

Interactief
voorlezen met
speelse vragen

Hoe heet jouw knuffel?
Is hij stoer, schattig of misschien lief?
Zou jij je knuffel willen zijn?
Wat zal er allemaal gebeuren in de klas van
Kiki en Sammy nu iedereen een knuffel is?

Ideaal voor
in de klas

De waanzinnige avonturen van Kiki en Sammy

Kiki en haar broer Sammy maken samen de gekste dingen mee: naar de wonderdierentuin, een reisje met de regenboogtrein of op zoek naar de toversteen. In hun waanzinnige wereld kan alles! Na elk verhaal worden de lezers uitgedaagd om hun fantasie te laten werken.

ISBN 9789044861686 Vanaf 5 jaar
nur 281 Geb. 144 p. 195 x 254 mm

Geopend: Dinsdag t/m zaterdag 9.30-17.30
Juli en Augustus: Dinsdag t/m zaterdag 9.30-18.30

Oudestraat 75 - 8261 CH Kampen
038-3329953 - info@degroenevlinderkampen.nl

HEMA

KAMPEN

maakt gewoon
bijzonder

De kunst van het
ambachtelijk
chocolade maken

Chocolaterie De Swaen
Oudestraat 162, Kampen
Tel. 038 22 22 195

www.chocolateriedeswaen.nl

ATOOTJE Aan de botermarkt
Broederstraat 19 Kampen

Kom lekker shoppen met korting!

20%
korting

50%
korting

PARFUM TAP PUNT
MEER DAN 250 GEUREN VOOR DAMES EN HEREN

De winter van Avercamp

Het Stedelijk Museum in Kampen is het afgelopen jaar grondig verbouwd en gerenoveerd. Alle zalen zijn opnieuw ingericht en veel toegankelijker geworden.

Op 3 oktober a.s. gaan de deuren weer open en ter gelegenheid van die heropening is een waar huzarenstuk uitgehaald. Voor het eerst in vele jaren is er in Kampen een grote overzichtstentoonstelling te zien van werk van Hendrick Avercamp, beter bekend als 'De Stomme van Campen', en zijn neef Barent Avercamp. En niet zomaar een tentoonstelling! Uit de hele wereld komen werken naar Kampen, uit musea en privécollecties. Een uniek gebeuren dus, dat ongetwijfeld ook heel veel buitenlandse bezoekers zal trekken.

Nu is Hendrick Avercamp (1585- 1634) die bekendstaat als 'De Stomme van Campen' omdat hij niet kon horen en spreken, natuurlijk niet de eerste de beste. Zijn werk is in de loop van de eeuwen over de hele wereld verspreid geraakt, van Argentinië tot Rusland en van Boedapest tot Los Angeles. Veel van zijn aquarellen zijn bijvoorbeeld in het privébezit van de Engelse koninklijke familie. Het Louvre in Parijs bezit diverse werken van zowel Hendrick als Barent. The Metropolitan Museum of Art in New York heeft een collectie fraaie tekeningen en gouaches. In het Rijksmuseum vind je zijn fantastische wintertaferelen in de eregalerij.

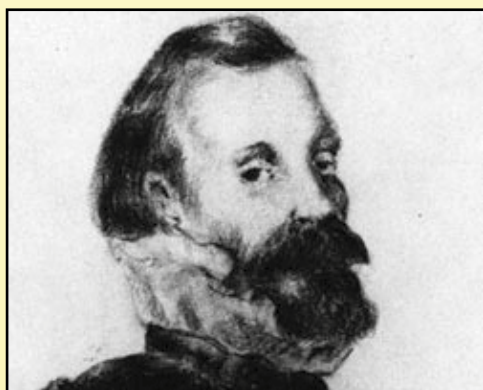
Wintertaferelen? Inderdaad, we noemen Avercamp ook wel eens de 'winterschilder' omdat zowel Hendrick als zijn neef (en leerling) prachtige winterse taferelen hebben vastgelegd. Taferelen

waarop van alles te zien is, geroutineerde schaatsers, beginnende, stuntelende schaatsers die een stoel vooruit duwen, een vrouw die de was doet in het ijskoude water, een arrenslee die met paard en al door het ijs dreigt te zakken, een mannetje dat in een hoekje staat te plassen, mensen die aan het kolven zijn (een soort voorloper van ijshockey), jagers die beladen met buit over het ijs huiswaarts keren, je kunt het zo gek niet bedenken. Op elke vierkante centimeter ontdek je wel iets. Zo'n schilderij kun je zien als een compleet stripverhaal in één grote plaat, want er zit wel degelijk een 'verhaal' in.

Hendrick werd in 1585 in Amsterdam geboren, maar verhuisde al snel met zijn ouders naar Kampen. Daar had zijn vader namelijk een mooie aanstelling gekregen als stadsarts en -apotheker. Dat ging meestal samen in die tijd, want wie de werking van medicinale planten kende, wist ook welke ziekte daarmee kon worden bestreden. Hendrick was als oudste kind van het gezin een beetje een zorgenkindje, omdat hij niet kon horen en spreken. In die tijd en nog tot lang daarna, was je met een beperking gedoemd tot de bedelstaf, of in ieder geval tot een ellendig leven in de marge. Zo ver wilden de ouders van Hendrick het niet laten komen, en ze deden er alles aan om Hendrick een zo normaal mogelijke opvoeding te geven. Vooral dankzij zijn moeder Beatrijs ontwikkelde hun oudste zoon zich tot een zelfstandig persoon, die kon lezen en schrijven (wat lang niet algemeen was!). Beatrijs ontdekte ook zijn tekentalent en liet hem lessen volgen bij bekende schilders in Amsterdam. Hier leerde en ontwikkelde hij niet alleen zijn geweldige techniek, maar maakte hij ook kennis met werk van bijvoorbeeld Pieter Breughel, die hij zeer bewonderde.

Van ongeveer 1550 tot ongeveer 1850 waren de

winters in onze gebieden uitzonderlijk streng. Die periode wordt ook wel 'de Kleine IJstijd' genoemd. Het was 's winters zo koud in de periode dat de Avercamps leefden, dat de grote rivieren en zelfs de Waddenzee dichtvroren. Inspiratie was er volop, en Hendrick maakte schetsen van alles wat hij zag. Die verwerkte hij later in zijn schilderijen.

Breughel en anderen hadden ook wel ijstaferelen geschilderd, maar Hendrick maakte er zijn specialiteit van. Toch maakte hij niet alleen wintertaferelen, maar ook zomerse voorstellingen, stadsgezichten en andere werken, vooral als ingekleurde tekening. Die manier van inkleuren, als een soort aquarel, kun je eigenlijk wel als een vinding van Hendrick beschouwen. In de apotheek van zijn vader experimenteerde hij graag met de verschillende verfstoffen die daar aanwezig waren. Hij kleurde dan zijn pentekeningen in met zelfgemaakte 'waterverf'. Zulke werkjes waren snel gemaakt en hij kon ze gemakkelijk verkopen. Hij heeft er heel veel gemaakt en om die reden zijn er heel veel van die ingekleurde tekeningen in musea over de hele wereld te vinden. De Britse Royal Collection Trust, zeg maar de verzameling van de Engelse koninklijke familie,

bezit een heel groot aantal van zulke tekeningen. Een aantal daarvan komt nu naar Kampen. Barent Avercamp (1612-1679), de neef van Hendrick, kwam na het overlijden van zijn ouders bij zijn oom in de leer. Hoewel hij in zijn latere leven vooral zijn geld verdiende met de houthandel, maakte hij ook een aantal prachtige schilderwerken, ook voornamelijk ijsgezichten. Een daarvan hoort tot de permanente collectie van het Stedelijk Museum Kampen.

De tentoonstelling 'Avercamp terug in Kampen' belooft een weergaloos evenement te worden. Het is voor het eerst dat deze werken bij elkaar te zien zijn. Een tentoonstelling die je dus eigenlijk niet mag missen.

Zet het vast in je agenda: van 3 oktober 2026 tot 10 januari 2027 in het Stedelijk Museum Kampen. En als je dan toch in de stad bent: onder de verzamelnaam 'De winter van Avercamp' bruist de binnenstad van Kampen in die periode van de activiteiten. Daar wil je toch bij zijn! Het volledige programma vind je onder meer op de website van Kampen Partners.

Jopie Slim en Dikkie Bigmans

Tijden veranderen, mensen en hun belangstelling ook. Dat merk je aan de mode, aan de muziek, maar zelfs aan de stripverhalen die worden gelezen.

Neem bijvoorbeeld striphelden als Kapitein Rob of Eric de Noorman. Ze ontstonden in de jaren '40 en beleefden glorieuze tijden in de jaren '50. In de loop van de volgende jaren ebde het succes langzaam weg en je mag gerust zeggen dat er nog maar een handjevol, voornamelijk oudere, liefhebbers over is. Dat heeft niets met de kwaliteit te maken, maar er verschenen nieuwe sterren aan het stripfirmament. De soms wat trage voortgang, de hoeveelheid tekst of het verouderde taalgebruik werken allemaal niet mee. Een troost is, dat de genoemde voorbeelden door hun kwaliteit nooit vergeten zullen worden en er met eerbied aan gerefereerd zal worden, ook door jonge mensen die zich nooit echt door zo'n verhaal hebben heen geworsteld.

Het lot van veel andere strips is de vergetelheid. Wie kent nog 'Tripje en Liezebertha'? Of 'Pijpje Drop', 'Gijsje Goochem' of 'Jopie Slim en Dikkie Bigmans'?

Hé... Jopie Slim en Dikkie Bigmans.... Ik heb de bladmuziek voor me liggen van een liedje dat over die twee stripfiguurtjes gaat. Bladmuziek uit 1928 met op de voorkant een aantal leuke tekeningen van het tweetal. Ik ken het liedje van mijn vader, die het

weleens zong in een vrolijke bui. Mijn vader was geboren in 1908, dus hij kende het uit zijn jonge jaren.

Op YouTube vind ik zowaar een uitvoering van het vrolijke marsje door de 'Kapelle Sándor Joszi'. Een leuk arrangement met de nodige muzikale grapjes. Het refrein wordt met zwaar buitenlands accent gezongen door de orkestleden.

O, daar vind ik nog een uitvoering. Ene Tek Houkes heeft het liedje in 1983 opnieuw op de plaat gezet en blijkbaar met succes, gezien de vele keren dat diverse piratenzenders het draaiden.

Een eigen liedje voor twee striphelden kwam, zeker in Nederland, niet zo heel vaak voor en vooral niet in de jaren vóór de Tweede Wereldoorlog. En dan nog wel gecomponeerd door niemand minder dan Max Tak, een grootheid die o.a. de muziek en de liedjes schreef voor maar liefst 18 Nederlandse vooroorlogse speelfilms.

Wie waren dan die Jopie en Dikkie die deze eer te beurt viel?

In 1921 startte het Dagblad De Telegraaf met de dagelijkse publicatie van de strip 'Jopie Slim en Dikkie Bigmans'. Deze strip werd overgenomen van het Engelse The London Evening News en aangepast voor een Nederlands publiek. Harry Folkard, de auteur van 'Billy Bimbo and Peter Porker', zoals de strip oorspronkelijk heet, was maar wát blij met het succes in Nederland, waar zijn strip veel populairder was dan in eigen land. De tekeningen wel te verstaan, want de oorspronkelijke Engelse tekst werd zodanig aangepast, dat er compleet nieuwe verhalen

ontstonden.

Die figuren waren een mager jongetje en een 'vermenselijkt' varkentje, die onschuldig kattenkwaad uithalen en in rare situaties terechtkomen. Als je met de ogen van nu de verhaaltjes leest, vraag je je wel eens af wat nu de humor van dat alles is, maar blijkbaar werd er toen anders naar gekeken.

Ik begrijp eigenlijk ook niet goed waarom ze 'de schrik van 't hele land' waren, zoals de liedtekst aangeeft. De twee hadden als het erop aankwam een hart van goud en alles kwam steeds op z'n (varkens) pootjes terecht.

Bij uitgeverij Kluitman verscheen zelfs een serie kinderboeken met het tweetal, waarvoor dankbaar gebruik werd gemaakt van bestaande tekeningen om nieuwe verhaaltjes te maken.

Jaren later, in 1939, werd er ook nog een speelfilm van 75 minuten gemaakt met 'De guitenstreken van Jopie Slim en Dikkie Bigmans'. Weliswaar gefilmd op (amateuristische) 8mm film, maar toch echt wel een film die veel kijkertjes trok bij jeugdvoorstellingen.

De socialistische krant Het Volk publiceerde als tegenhanger van Jopie en Dikkie vanaf mei 1922 een eigen strip: 'De wereldreis van Bulletje en Boonestaak', geschreven door A.M. de Jong met tekeningen van de Belg George van Raemdonck. A.M. de Jong was een bekend schrijver en van Raemdonck maakte mooie tekeningen, maar eerlijk gezegd heeft deze strip mij persoonlijk nooit kunnen boeien.

Vergeleken met de toch bepaald niet zo lieve Jopie Slim en Dikkie Bigmans, zijn B&B jeugdige crimineeltjes die regelmatig echte rotstreken uithalen, straattaal gebruiken en zich bij herhaling onfatsoenlijk gedragen. A.M. de Jong hield zich in zijn teksten niet in en maakte geen geheim van zijn eigen standpunten en voorkeuren. Zo gaat hij ook de

confrontatie met 'de concurrentie' niet uit de weg. Nota bene in het eerste deel van hun wereldreis, ze zijn nog maar net in Londen gearriveerd, lopen Bulletje en Boonestaak het duo Jopie en Dikkie tegen het lijf, die net uit het gebouw van The London Evening News komen. De twee vinden dat deze 'Engelse misbaksels' de Nederlandse kinderen nu wel lang genoeg hebben verveeld en slaan er op los. Schrijver en tekenaar laten een Londense Bobby vergenoegd toekijken, met de woorden: "Gaan jullie je gang maar, boys... da's braaf van jullie, hoor! Die twee ongelukken kunnen mij nooit hard genoeg afgeranseld worden!"

Er is geen aanleiding, er wordt uit het niets op los geknokt. Dit zinloos geweld staat volledig op zichzelf en heeft niets te maken met de voortgang van het verhaal. Ik proef er vooral jaloezie op het succes van de concurrentie in.

Vooruit,
nog eentje dan...!

Paul Geerts, begenadigd tekenaar en verteller, heeft een leeftijd bereikt waarop hij toch eindelijk eens wat meer tijd voor zichzelf neemt. Jarenlang was er de druk van de dagelijkse halve strippagina voor Suske en Wiske, met daarnaast signeersessies in alle windstreken.

Wie dacht dat hij het na zijn pensionering in 2002 rustiger aan ging doen, vergiste zich.

Paul nam het schilderen en aquarelleren weer op, een vorm van kunst waar hij al die jaren geen of nauwelijks tijd voor had gehad.

En hij ging reizen, naar alle uiteinden van de wereld, maar vooral naar Zuidoost-Azië, waar hij zijn hart aan had verpand. Die reizen brachten inspiratie voor een hele reeks spannende leesboeken met drie nieuwe figuurtjes: de Vietnamese weeskinderen Mo en Jade en hun vriendje, het draakje Plakapong.

O ja, dan waren er nog de exposities, en ook de signeersessies gingen gewoon door.

Ieder jaar was Paul de eregast van het Kamper Stripspektakel, alom gerespecteerd door zijn collega's en op handen gedragen door zijn vele fans. Paul steunde in die tijd geheel belangeloos diverse goede doelen in Kampen, zoals de Koggestichting of de Voedselbank.

Vorig jaar gaf Paul Geerts aan dat hij stopte met zijn signeersessies en diverse andere bezigheden. Het was mooi geweest, de jaren gingen wegen. In 2024 hadden we in Kampen zijn laatste stripboek ten doop mogen houden, in 2025 kwam daar het prachtige album bij met zijn recente schilder- en tekenwerk 'Zo'n beetje van alles'.

Nog een expositie van die werken in Temse, en dan moest het allemaal maar eens wat rustiger worden.

Maar ja, dan ken je Paul Geerts niet. Er moest toch nog een allerlaatste stripverhaal worden gemaakt. Dat was een idee dat nog naar buiten moest. Zo komt het dat nu dan 'Nog 'ns tien jaar later' is verschenen.

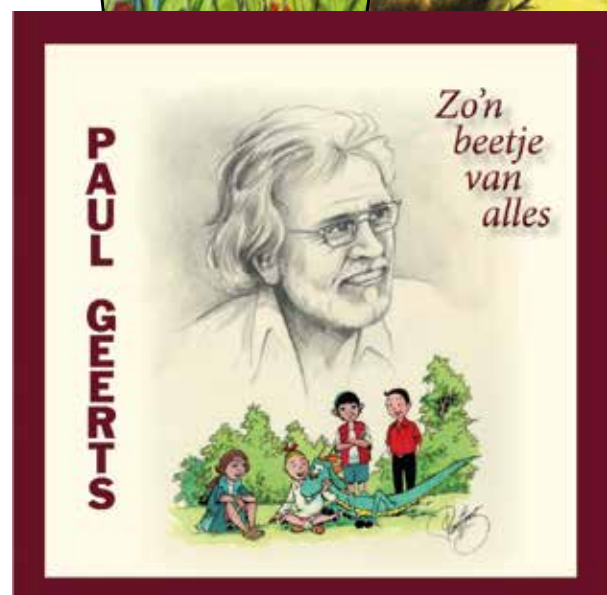
Als je Paul Geerts mag geloven, is dit nu echt zijn allerlaatste stripverhaal. Begrijpelijk dat zijn vele fans dat niet voetstoots geloven, want ook 'Het Monsterbos', de vorige strip met Mo, Jade en

Tijdens het Kamper Stripspektakel 2025 kreeg Paul Geerts van de Gemeente Kampen een speciale oorkonde, als dank voor zijn inzet voor verschillende Kamper goede doelen.

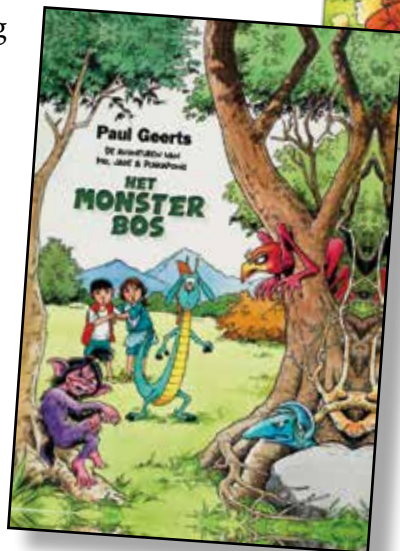
Plakapong, werd in eerste instantie aangekondigd als zijn laatste stripverhaal. Tijdens de presentatie ervan maakte Paul echter al bekend dat hij eigenlijk toch nog met een ideetje rondliep.

Dat ideetje nam vaste vormen aan en zo komt het dat we nu met trots 'Nog 'ns tien jaar later' kunnen presenteren.

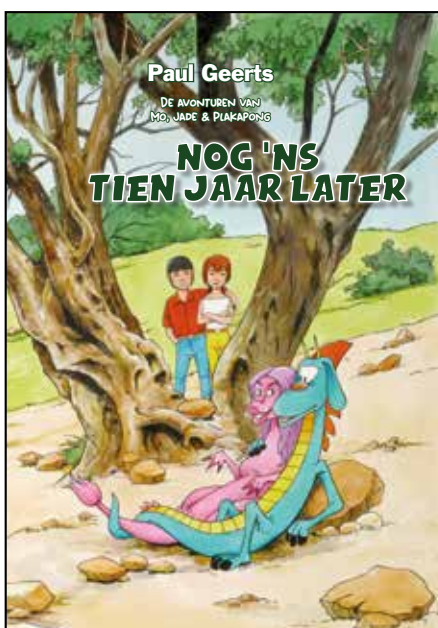
En ja, het lijkt er nu toch op dat dit het allerlaatste lange stripverhaal van Paul Geerts is. Hij is inmiddels 89 en dan mag het ook wel. Paul wil en kan de druk niet meer aan om een compleet verhaal te moeten afmaken. Losse tekeningen, dat gaat gewoon door, want hij kan het tekenen niet laten. Nog steeds kruipt hij elke dag achter de tekentafel, maar de rustmomenten worden wat langer en hij tekent alleen nog maar waar hij zin in heeft, dus ook geen opdrachten meer.

Deze strip is een waardige afsluiting van de cyclus verhalen rond Mo, Jade en Plakapong. Na 11 spannende leesboeken en de strip 'Het Monsterbos' zien we Mo en Jade als jonge twintigers, die een missie te vervullen hebben. Plakapong is geen spat veranderd, wel ouder, maar niet wijzer en de tien jaar die na het vorige avontuur zijn verstreken, zijn hem niet aan te zien. Voor dit avontuur verruilt ons sympathieke trio het vertrouwde Zuidoost-Azië voor Afrika, om daar de mensen te helpen. Na een tussenstop in Antwerpen, om hun geestelijk vader goeiendag te zeggen en Plakapong op te halen

die de clown uithangt in de Antwerpse Zoo, gaat de reis per boot naar Afrika. Het avontuur tegemoet.

Paul Geerts laat ook in dit verhaal weer zijn rijke fantasie en verteltalent de vrije loop. Zijn tekeningen zijn als vanouds, ongeëvenaard gedetailleerd en sfeervol. Al met al een prachtige apotheose van een prachtige reeks rond de twee Vietnamese weeskinderen en hun drakenvriendje Plakapong en een mooie aanleiding om de hele serie weer eens opnieuw te lezen. Vanzelfsprekend een 'must-have' voor de vele fans van Paul, en voor de enkeling die dat nog niet is een goede kennismaking met de fantasiewereld van een gelouterde tekenaar en verteller. Ook al omdat het verhaal wordt voorafgegaan door een uitgebreid dossier met alle achtergronden van deze reeks.

De avonturen van Mo, Jade en Plakapong: Nog 'ns tien jaar later
Een uitgave van Pear Productions isbn 978-90-78718-789

Hoe een oude traditie voortleeft...

Dankzij tekenaar/schrijver/voormalig Stripmaker des Vaderlands Herman Roozen is de 'centsprent' bij veel stripliefhebbers onder de aandacht gebracht. Op eigen kracht en in zijn eigen stijl heeft hij nieuw leven ingeblazen in een eeuwenoude traditie die sterke banden heeft met de strip.

Zijn creaties worden niet, zoals de originele centsprenten, op losse vellen afgedrukt en voor heel weinig te koop aangeboden, maar we kunnen via internet en diverse boek- en tijdschriftpublicaties zien hoe hij een leuke eigen draai geeft aan deze oude vorm van lectuur.

Hermans initiatief heeft helaas (nog) niet veel navolging gekregen. Het is als medium misschien te marginaal en te specialistisch.

Wat is een centsprent eigenlijk?

Daarvoor moeten we een aantal eeuwen terug, naar Frankrijk.

Al in de vroege 17e eeuw werden in het plaatsje Épinal in de Vogezes prenten gedrukt. De in

hout gegraveerde voorstellingen werden op zoveel mogelijk exemplaren als de kwetsbare stempels het toelieten afgedrukt en door snelle handen heel simpel ingekleurd. Het waren meestal ontwerpen van onbekende kunstenaars, maar er werden ook meer of minder geslaagde kopieën van bestaande kunstwerken uitgebracht.

De prenten werden als losse vellen verkocht en dienden als een soort krant voor wie niet kon lezen. Er werden actuele gebeurtenissen in beeld gebracht, maar er werden vooral ook veel religieuze prenten gemaakt: afbeeldingen van heiligen of van episodes uit de Bijbel.

Grotere aantallen

De prenten werden afgedrukt op goedkoop, zeg maar gerust 'slecht' papier, maar daardoor waren ze ook betaalbaar. De 'images d'Épinal' werden goed verspreid, maar de echte brede verspreiding kwam pas toen halverwege de 19e eeuw steendruk werd toegepast.

Met steendruk konden veel grotere aantallen worden afgedrukt dan met de kwetsbare houtstempels, zodat door de verbeterde druktechniek een massaproductie van prenten op gang kwam. Er werden meer prenten gedrukt, maar er kwamen ook meer afzetmogelijkheden.

Een groeiende groep mensen raakte geïnteresseerd in wat er buiten het dorp of de streek gebeurde.

De naam zegt het al....

Door de grote productie (en het goedkope papier) kon de prijs van deze prenten laag worden gehouden. In Nederland en Vlaanderen worden ze niet voor niets 'centsprenten' genoemd, een verwijzing naar de prijs. In Engeland, waar ook al sinds halverwege de 18e eeuw vergelijkbare prenten werden gemaakt, heten ze 'catchpenny prints', ook al verwijzend naar de geringe prijs.

In Frankrijk geldt als officiële benaming voor het genre 'image d'Épinal', ook al werden in later jaren vergelijkbare prenten ook in diverse andere plaatsen gedrukt. Vaak wordt toch ook wel in Frankrijk de benaming 'images à un sou' gebruikt, dus 'prenten voor een cent'. Maar let op, zeg nooit 'centsprent' tegen een echte 'image d'Épinal', dat zullen de Fransen niet waarderen. Kwestie van standsverschil.

Voor een dergelijk lage prijs konden zelfs gezinnen met de smalste beurs zich af en toe van zulke prenten veroorloven, en dat is ook de reden dat ze zo verspreid zijn.

Dankzij de 'centsprenten' kon iedereen kennis vergaren die normaal alleen voor de welgestelden in luxe (prenten)boeken toegankelijk was. De prentjes maakten veel duidelijk, ook voor wie niet of slecht kon lezen. Het educatieve aspect ervan is daarom niet te onderschatten.

Marskramers zorgden voor de verspreiding op hun tochten van deur tot deur en zo kon iedereen, in de meest afgelegen gehuchten, meebelevan wat er in de wereld gebeurde.

Verskillende voorstellingen

Er waren verschillende prenten. Je had ze met één grote voorstelling met maar één regel tekst eronder, zoals een kopie van een beroemd schilderij, of een voorstelling van de Slag bij Waterloo. Of ook vaak een grote afbeelding van een heilige, met er omheen een gebed of korte levensbeschrijving.

Maar er waren ook prenten die als een wafelijzer in vakjes waren verdeeld en onmiddellijk aan een stripverhaal doen denken. Dit is de vorm waar Herman Roozen zich op heeft gebaseerd.

Zo'n 'stripverhaal' kan over bijvoorbeeld de Slag bij Waterloo gaan, over een heilige of een samenvatting zijn van een beroemd boek, maar heel vaak is het een grappig verhaaltje op zichzelf.

Onder de plaatjes staat de tekst. De oorspronkelijke Franse prenten geven een uitgebreide toelichting of aanvulling op het plaatje in proza, maar een enkele keer ook wel als (vierregelig) gedichtje. Voor die bekende gedichtjes, zoals Herman ze ook gebruikt, komen we in de Duitse en Nederlandse versie. Daarover dadelijk meer.

Steeds meer keuze

Er zijn in de loop van de jaren tienduizenden onderwerpen op een centsprent uitgebracht en het totale aantal gedrukte exemplaren is daar een veelvoud van.

Door het grote commerciële succes stortten steeds meer drukkers en uitgevers zich op dit soort prenten en kwamen er steeds meer onderwerpen aan bod, zoals (Franse) geschiedenis, vreemde volkeren, grappige verhaaltjes, al dan niet exotische dieren, beroemde boeken, het leven van (bijvoorbeeld) Napoleon, enz.

In de 19^e eeuw zie je steeds vaker vierregelige rijmpjes onder de plaatjes. In Duitsland is het al lang de gewoonte, denk aan Wilhelm Busch, met zijn Max und Moritz en heel veel andere verhaaltjes op rijm. Dit zijn boeken, maar ook in tijdschriften en op de losse 'Bilderbogen' (de Duitse benaming voor centsprenten) werd deze vorm toegepast.

Je ziet ze dus heel vaak op de Nederlandstalige prenten, misschien onder Duitse invloed, maar het kan net zo goed stoelen op een Nederlandse traditie. In navolging van de 18^e -eeuwse versjes van Hiëronymus van Alphen ('Jantje zag eens pruimen hangen...') is dit de gedroomde manier om moralistische boodschappen toegankelijk te maken voor kinderen. Zo'n versje onthoudt je immers gemakkelijker dan een moeilijke volzin. Op een plaat met kinderspelen vind je bijvoorbeeld:

Hoe kinderen hun tijd verdrijven,
Kan deze plaat u klaar bewijzen.
Maar wat van kinders wordt begeerd,
Dat wordt u in de school geleerd.

Ook Herman Roozen kiest voor deze vorm in zijn moderne centsprenten.

Van 'kunst voor het volk' naar luxeproduct
In Frankrijk werden aan het eind van de 19e, begin 20e eeuw, naast de losse prenten ook verzamelboeken op de markt gebracht met één specifiek thema: sprookjes, bekende liedjes, de grote uitvindingen, de geschiedenis van Frankrijk, dieren, wereldwonderen, enz. Aan de inhoud van deze boeken werd meer aandacht besteed en papier- en drukkwaliteit is een stuk beter. Ze waren op een beter gesitueerd publiek gericht, en de prijs lag ook een stuk hoger dan je zou verwachten van de uitgevers van 'centsprenten'.

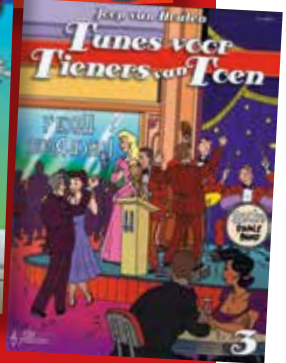
Deze boeken zijn tegenwoordig echte verzamelobjecten, waar veel geld voor wordt betaald. Ook de losse centsprenten zijn tegenwoordig trouwens heel wat waard, simpelweg omdat er nu wereldwijd verzamelaars naar op zoek zijn en er in verhouding maar weinig prenten de tand des tijds goed hebben doorstaan. Veel van zulke prenten werden immers als kunstwerk in een kamer opgehangen waar werd geleefd, gekookt en gerookt. Het is te danken aan de mensen die halverwege de 20e eeuw inzagen dat de prenten toch wel de moeite van het bewaren waard waren, dat er relatief toch nog zoveel is overgebleven. Verzamelaars richten zich door de veelheid van onderwerpen trouwens meestal op één bepaald thema, anders is er geen beginnen aan.

Voor de liefhebber: er worden nog altijd nieuwe Images d'Épinal gemaakt door hedendaagse kunstenaars. En mocht je in de buurt komen: In het Musée de l'Image in Épinal kun je genieten van een prachtige collectie door de eeuwen heen. In de museumwinkel zijn (herdrukken) van de oude prenten te koop en natuurlijk die van de hedendaagse kunstenaars.

Nee, werk van Herman Roozen zul je er niet vinden, maar ja, die maakt dan ook zijn eigen 'centsprenten', geen 'images d'Épinal'.

Reba
Productions

**Muziekboeken
voor
stripliefhebbers!**

WWW.REBA.NL

Hands in Harmony: Van pijn naar vrijheid

meer grip op lichaam, energie en leven

**PIJN - VERMOEIDHEID - STRESS
LOS CONSULT - PERSOONLIJK ADVIES - VAN PIJN NAAR VRIJHEID TRAJECT**

Hands in Harmony Burgwal 25 8261EN Kampen
06-29043078 www.handsinharmony.nl

Persoonlijk onafhankelijk advies

Slomp Verzekeringen en Hypotheken

Hypotheken

Gecertificeerd Aankoopbegeleider
Erkend Hypotheekadvies Duurzaam Wonen

Verzekeringen

Particuliere verzekeringen & Life events
Bedrijfsverzekeringen & Risicomanagement

Pensioenen

Lijfrente particulier
Bedrijfspensioenadvies

Bankzaken

Betalen | Sparen | Lenen
Bedrijfsfinanciering

Altijd in de buurt:

Hasselt

Nieuwstraat 6
038 - 477 1454

Kampen

Burgwal 40
038 - 332 63 77

Zwolle

Willemskade 16
038 - 453 46 90

Slomp

Verzekeringen en Hypotheken

slomp.nl